

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับการแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนพระเทพมงคลรังษีวิทยาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนพระเทพมงคลรังษีวิทยาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. การอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

2.2 จุดมุ่งหมายในการอ่านประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน

2.3 พัฒนาการทางการอ่าน

2.4 ความสนใจในการอ่านและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัย

2.5 ปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่าน

2.6 แนวคิดทฤษฎีและรูปแบบการอ่าน

3. การเขียน

3.1 ความหมายของการเขียน

3.2 ความสำคัญของการเขียน

3.3 จุดมุ่งหมายของการสอนเขียน

3.4 หลักการสอนเขียน

4. การอ่านและการเขียนภาษาไทย

4.1 การอ่านสะกดคำ

4.1.1 ความหมายของการอ่านสะกดคำ

4.1.2 ความสำคัญของการอ่านสะกดคำ

4.1.3 ปัญหาการอ่านภาษาไทย

4.1.4 การสอนอ่านสะกดคำ

4.2 การเขียนสะกดคำ

4.2.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ

4.2.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

4.2.3 ปัญหาการเขียนสะกดคำ

4.2.4 การสอนเขียนสะกดคำ

5. แบบฝึกเสริมทักษะ

5.1 ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะ

5.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

5.3 ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดี

5.4 ประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ

5.5 รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ

6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

6.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจนอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะ

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียน รายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและ ความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

- เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัดชีวประวัติ และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และเขียนโครงการ

- พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

- เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์ และ ศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

- สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และ คุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

- มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

- มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

- มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

- มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

- มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 45) ได้กำหนด
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กา ภาพย่น 11 ภาพย่นบัง 16 ภาพย่นสร้างนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับคำที่มีหลายความหมายในบริบท	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ต่าง ๆ จากการอ่าน 5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท	- วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ
	6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ	- สารคดี - บันเทิงคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์
	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย	การเขียนสื่อสาร เช่น - การเขียนแนะนำตนเอง - การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ ๆ - การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์
	3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	การบรรยายประสบการณ์
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนาเรื่องเล่าประสบการณ์
	6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ	การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจาก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	สาระจากสื่อที่ได้รับ	สื่อต่าง ๆ เช่น - บทความ - หนังสืออ่านนอกเวลา - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ
	7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายส่วนตัว - จดหมายขอความช่วยเหลือ - จดหมายแนะนำ การเขียนจดหมายกิจธุระ - จดหมายสอบถามข้อมูล
	8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ	การเขียนรายงาน ได้แก่ - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู 2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู 3. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู 4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	การพุดสรุปความ พุดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู การพุดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว
	5. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน และท้องถิ่นของตน
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	มารยาทในการฟัง การดู และการพุด

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
------	-----------	------------------------

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	เสียงในภาษาไทย
	2. สร้างคำในภาษาไทย	การสร้างคำ - คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน - คำพ้อง
	3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดและหน้าที่ของคำ
	4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน	ภาษาพูด ภาษาเขียน
	5. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ยานี 11
	6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
	3. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม	ระดับของภาษา คำราชาศัพท์
	4. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ โคลง ร่าย และฉันท์
	5. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่นและภาษาถิ่น	อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น
	6. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย	หลักการสร้างคำในภาษาไทย
	7. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	การประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง - วรรณกรรมท้องถิ่น
	2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน 4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
	5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า <ul style="list-style-type: none"> - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

จากหลักสูตร สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มที่มุ่งพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาที่จำเป็นและสำคัญสำหรับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ การอ่านออก เขียนได้เป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทย

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชื่อรายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท21101

รายวิชาพื้นฐาน

ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2561

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1

เวลา 3 ชั่วโมง

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

.....

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่าน การอธิบายคำเปรียบเทียบกับคำที่มีหลายความหมาย การตีความจากเรื่องที่อ่าน การคัด ลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยาย การเขียนเรียงความ การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่าง ๆ เช่น บทความ ข่าว เหตุการณ์ การเล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู การพูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้ม น้าว และมีมารยาทในการฟัง การดู และการสนทนา ศึกษาชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค การสร้างคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำพ้อง การแต่งบทร้อยกรองการแต่งกาพย์ยานี 11 การสรุป เนื้อหาของวรรณคดีและวรรณกรรม การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม

โดยใช้ทักษะกระบวนการอ่าน การเขียน การพูด การคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติ และ กระบวนการกลุ่ม อ่านออกเสียงและอ่านในใจบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง อ่านจับใจความ สรุป ความ เล่าเรื่อง เขียน-รายงาน

เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด การคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติ และ กระบวนการกลุ่ม เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นผู้ได้รับการพัฒนาให้มีวิถี แบบประชาธิปไตย และค่านิยม 12 ประการ ดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสังคมสู่ ประชาคมอาเซียน และความเป็นสากล

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/4 ม.1/5

ท 2.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4 ม.1/6

ท 3.1 ม.1/2 ม.1/4 ม.1/6

ท 4.1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/5

ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3

รวม 18 ตัวชี้วัด

รายละเอียดตัวชี้วัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอน

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	คะแนน
1	นิราศภูเขา ทอง	ท 1.1 ม.1/1, ม.1/2,ม.1/4, ม.1/5 ท 2.1 ม.1/1, ม.1/2 ท 3.1 ม.1/2, ท 4.1 ม.1/3, ท 5.1 ม.1/1, ม	1. นิราศภูเขาทอง เป็น ผลงานประพันธ์ของสุนทรภู่ ซึ่งแสดงให้เห็นชั้นเชิงการ ประพันธ์ที่พัฒนาขึ้นของ กวีผู้นี้ นักวรรณคดี ยกย่องว่านิราศเรื่องนี้เป็น นิราศที่แต่งได้ดีที่สุด ซึ่ง นอกจากสำนวนภาษาที่	22	- ท่องบท อาชยาน - บั น ที ก การอ่าน	20

	1/2, ม1/3	<p>สละสลวยแล้ว ในนิราศ เรื่องนี้สุนทรภู่ยังได้ สอดแทรกปรัชญาชีวิตที่ ลึกซึ้ง ทำให้หลายตอนยังมี ผู้จดจำและนำมาใช้อ้างอิง อยู่เสมอ</p> <p>2. การอ่านจับใจความเป็น การระดับพื้นฐาน ซึ่งมีความ สำคัญอย่างยิ่งในการศึกษา หาความรู้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อความหรือเรื่องราวที่อ่าน ผู้ที่มีทักษะการอ่านจับใจ ความสูงจะสามารถเข้าใจ เนื้อหาที่ปรากฏในข้อความ หรือเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว และแม่นยำซึ่งจะเป็นพื้นฐาน ในการวิเคราะห์หรือตีความ เรื่องราวอื่นๆ ต่อไป</p> <p>3. การเขียนแนะนำ สถานที่สำคัญ ผู้เขียนต้อง มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ เป็นอย่างดี และควรศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่ง ความรู้ที่เชื่อถือได้ จึงจะ ทำให้งานเขียนนั้นน่าสนใจ และเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้อ่าน ยิ่งขึ้น</p> <p>4. การอ่านจับใจความเป็น การระดับพื้นฐาน ซึ่งมีความ สำคัญอย่างยิ่งใน การศึกษาหาความรู้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความ เข้าใจเกี่ยวกับข้อความ หรือเรื่องราวที่อ่าน ผู้ที่มี ทักษะการอ่านจับใจความ</p>				
--	--------------	---	--	--	--	--

			<p>สูงจะสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ปรากฏในข้อความหรือเรื่องทีอ่านอย่างรวดเร็วและแม่นยำซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์หรือตีความเรื่องราวต่างๆ ต่อไป</p> <p>5. คำที่มีความหมายถึงบุคคล สัตว์ พืช วัตถุ ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นเป็นคำนาม</p> <p>6. คำที่ใช้แทนคำนามเป็นคำสรรพนาม ใช้คำสรรพนามเพื่อไม่ต้องใช้คำนามนั้นซ้ำ</p> <p>7. คำกริยาที่ใช้แสดงการกระทำ แสดงอาการ หรือแสดงสภาพของคำนามและคำสรรพนามในประโยคเป็นคำกริยา</p> <p>8 คำที่ประกอบกับคำอื่นๆ เพื่อขยายความหมายให้ชัดเจนขึ้น เป็นคำวิเศษณ์</p> <p>9. คำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องสถานที่ เวลา อาการ หรือความเป็นเจ้าของ เป็นคำบุพบท</p> <p>10. คำสันธานทำหน้าที่เชื่อมประโยคกับประโยคหรือข้อความกับข้อความให้ต่อเนื่องกันเพื่อทำให้นัยความคล้องตามกันชัดแย้งกันเป็นเหตุผลแก่กัน หรือให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง</p> <p>11. คำที่เปล่งออกมาเพื่อ</p>			
--	--	--	--	--	--	--

			<p>แสดงอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งต่อสถานการณ์ขณะนั้นเป็นคำอุทาน</p> <p>12. ในนิราศภูเขาทองมีคำประพันธ์ที่มีความหมายสัมพันธ์กับสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิตซึ่งควรวิเคราะห์ให้เข้าใจเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและควรศึกษากลวิธีการประพันธ์สำหรับใช้ในการพินิจคุณค่าทางวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อให้เห็นคุณค่าและสามารถนำมาใช้ในการแต่งคำประพันธ์ได้</p> <p>13. นิราศมีลักษณะคำประพันธ์เช่นเดียวกับกลอนสุภาพ การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองให้ไพเราะควรคำนึงถึงการเอื้อสัมผัสของคำให้มีเสียงคล้องจองกันและใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง</p> <p>14. นิราศภูเขาทองมีคำประพันธ์ไพเราะและมีความหมายดีหลายบทสมควรนำมาเป็นบทฝึกคัดลายมือและท่องจำสำหรับใช้สื่อสารอ้างอิงได้เป็นอย่างดี</p> <p>15. การเขียนด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบและถูกต้องตามอักขรวิธี เป็นค่านิยมที่พึงามและเป็น การอนุรักษ์ภาษาไทย</p>			
--	--	--	---	--	--	--

2	ราชาธิราช ตอน สมิงพระราม อาสา	ท 1.1 ม.1/1, ม.1/2,ม.1/4, ม.1/5 ท 2.1 ม.1/3, ม.1/4 ท 3.1 ม.1/4, ท 4.1 ม.1/2, ท5.1 ม1/1, ม 1/2, ม1/3 ภาษาที่ไม่ได้ เป็นภาษา ราชการหรือ ภาษาหลัก มี ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่มั่งคั่ง	1. เรื่องราชาธิราชเป็น พงศาวดารของมอญ ไทย นำมาแปลในสมัยรัชกาลที่ 1 มีเรื่องราวเกี่ยวกับการ ทำสงครามระหว่างมอญ และพม่า มีเนื้อความให้ ข้อคิดและโหวหาร สละสลวย เป็นแบบฉบับ การเขียนร้อยแก้วที่ดี 2. บทบาทของภาษาดั้ง เดิมหรือภาษาถิ่นมี บทบาทในแง่ของมรดก ทางวรรณกรรมที่สืบทอด กันมาช้านานอย่างไรใน ประเทศอาเซียน 3. แนวทางที่จะทำให้อ่าน ออกเสียงบทร้อยแก้วที่ เป็นวรรณคดีได้ดีนั้น ต้อง ศึกษาเนื้อเรื่องให้เข้าใจ สังเกตถ้อยคำและข้อความ ที่เป็นใจความสำคัญเพื่อ เน้นเสียง และฝึกอ่านออก เสียงคำที่อ่านยากให้ ถูกต้อง 4. การอ่านออกเสียงบท ร้อยแก้วที่มักเกิดขึ้นใน ชีวิตประจำวันจะเป็นการ อ่านโดยไม่ได้เตรียมตัว ล่วงหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้อง ใช้ทักษะและความสามารถ ที่เคยฝึกฝนมาเพื่อให้อ่าน ออกเสียงนั้นมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ที่จะอ่านออกเสียง บทร้อยแก้วได้ดี จึงต้อง ฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 5. การเขียนย่อความเป็น	20	- การเขียน เรียงความ เรื่อง “คุณ แผ่นดิน และปิ่น ราชัน” - นิทาน เล่มเล็ก ราชาธิราช	20
---	--	--	--	----	--	----

			<p>การนำใจความสำคัญของเรื่อง ที่อ่าน ฟัง หรือดู มาเรียบ เรียงใหม่ให้กระชับ เข้าใจง่าย และได้ใจความถูกต้อง ครบถ้วนตามเรื่องเดิม</p> <p>6. การพุดสรุปความจาก เรื่องที่ฟังและดู ทำให้ได้รับ ข้อมูลที่กระชับ ประหยัดเวลา ได้สาระสำคัญครบถ้วน และทำให้การสื่อสารเกิด ประสิทธิภาพได้รับประโยชน์ ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง</p> <p>7. การเขียนแนะนำตนเอง เป็นการนำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับ ตนเองให้ผู้อื่น รับทราบเพื่อประโยชน์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งข้อมูล ทั้งหมดต้องเป็นความจริง</p> <p>8. พรรณนาโวหารเป็นการ เขียนอธิบายรายละเอียด ของสิ่งต่างๆ หรือความรู้สึก อย่างประณีตละเอียดลออ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความ ซาบซึ้ง และเกิดจินตภาพ</p> <p>9. การเขียนเรียงความเชิง พรรณนาเป็นงานเขียน ร้อยแก้วที่มีการแทรก เนื้อความที่กล่าวอย่าง ละเอียด และเลือกใช้ถ้อยคำ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพ มี โครงสร้างที่ประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่องและสรุป</p> <p>10. คำซ้อน เป็นคำที่เกิด จากการนำคำมูลที่มีความหมาย เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน หรือตรงข้ามกัน ตั้งแต่ 2</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>คำมารวมกัน ทำให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่หรือมีเค้าของความหมายเดิม</p> <p>11. คำประสม เป็นคำที่เกิดจากการนำคำที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ 2 คำมารวมกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่หรือมีเค้าของความหมายเดิม</p> <p>12. ลักษณะนาม เป็นคำที่ใช้บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ เพื่อแสดงรูปร่าง ลักษณะ หรือ ปริมาณของสิ่งนั้น</p> <p>13. การถ่ายทอดวรรณคดีออกมาเป็นบทละครทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องและความนึกคิดของตัวละครได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น</p> <p>14. วรรณคดีเรื่อง ราชอิริราช ตอน สมิงพระรามอาสาให้คุณค่าทั้งด้านสำนวน ภาษาที่ไพเราะจับใจ</p>			
3	ภาพย์เห่ ชมเครื่อง คาวหวาน	ท 1.1 ม.1/1, ม.1/2,ม.1/4, ม.1/5 ท 2.1 ม.1/2, ม.1/6 ท 3.1 ม.1/6, ท 4.1 ม.1/5, ท 5.1 ม.1/1, ม 1/2, ม.1/3	<p>1. ภาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 เนื้อความกล่าวถึงการชมอาหารคาวหวาน และงานนักขัตฤกษ์ในแต่ละเดือนของไทย เป็นวรรณคดีที่ สะท้อนการรับประทานอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนไทยที่สืบเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>2. บทร้อยกรองจากเรื่อง ภาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานมีความไพเราะมาก</p>	16	- แพนผัง ความคิด สรุปคุณค่า ของภาพย์ เห่ชม เครื่องคาว หวาน	10

			<p>การอ่านออกเสียงอย่างถูกต้องทั้งจังหวะและทำนองจะทำให้บทร้อยกรองมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น การนำบทร้อยกรองที่ชอบมาคัดลายมือและท่องจำ ทำให้เกิดความซาบซึ้งและสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้</p> <p>4. การประพันธ์บทร้อยกรองให้ไพเราะจะมีกลวิธี การเลือกใช้คำและการใช้โวหารภาพพจน์ต่างๆ ซึ่งต้องเรียนรู้และฝึกฝน</p> <p>5. ภาพยนตร์เชมเครื่องควานหวานเป็นวรรณคดีไทยที่มีคุณค่า การฝึกแต่งภาพยนตร์เพื่อชมอาหารไทยจึงเป็น การสืบทอดวรรณคดีไทยอย่างเห็นคุณค่าอีกทางหนึ่ง</p> <p>6. การจับใจความและวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ทำให้เข้าใจสาระสำคัญของเรื่องทราบข้อมูลที่เชื่อถือได้จริง และข้อคิดเห็นของผู้เขียน เป็นการขยายความรู้และความคิดของผู้อ่านให้กว้างยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความสมเหตุสมผลของเรื่อง ทำให้ผู้รับสารสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของเรื่องนั้นได้ชัดเจนและแม่นยำ</p> <p>7. ปัจจุบันการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มี</p>			
--	--	--	--	--	--	--

			<p>จำนวนมาก บางครั้งอาจเป็นข้อมูลที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจหรือเชิญชวนให้ปฏิบัติตามโดยมีจุดหมายแอบแฝง ดังนั้นจึงต้องรู้จักการประเมินค่าเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อเหล่านี้ การพูดประเมินค่าเกี่ยวกับสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้พูด เพื่อให้ฟังทราบ และเป็นข้อมูลอีกส่วนหนึ่งเพื่อประกอบการตัดสินใจของตนที่ประเมินค่าข้อมูลจากสื่อต่าง</p> <p>9. การอ่านเอกสารคู่มือต้องอ่านอย่างละเอียดและทำความเข้าใจให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือจะทำให้ผู้อ่านสามารถใช้เครื่องมือเครื่องใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และยังเป็นการถนอมอายุการใช้งานให้ยาวนาน ขณะเดียวกันเป็นการเพิ่มความละเอียดรอบคอบให้แก่ผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรอ่านเอกสารคู่มือก่อนเริ่มใช้งานเครื่องงานเครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและคุ้นเคยกับการใช้งานมากยิ่งขึ้น</p>			
--	--	--	---	--	--	--

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ชื่อรายวิชา ภาษาไทย
รายวิชาพื้นฐาน
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2
เวลา 60 ชั่วโมง

รหัสวิชา ท 21102
ปีการศึกษา 2561
จำนวน 1.5 หน่วยกิต

.....

ศึกษาหลักการอ่านเรื่องที่ป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ
เชิงสร้างสรรค์ การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้
การวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต และมี
มารยาทในการอ่าน การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียง ประกาศ คำสอน โอวาท
สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง การเขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ การเขียนรายงาน
การศึกษาค้นคว้าและการเขียนรายงานโครงการ และมีมารยาทในการเขียน การพูดสรุปความ พูด
แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากการฟัง
การดู และการสนทนา ศึกษาลักษณะของเสียงในภาษา วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและ
ภาษาเขียน การจำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน
วรรณคดีและวรรณกรรม ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้ทักษะกระบวนการอ่าน การเขียน การพูด การคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม
อ่านออกเสียงและอ่านในใจบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง อ่านจับใจความ สรุปความ อธิบาย วิเคราะห์ความ
การฟังการดู การพูด และการเขียนรายงานโครงการ แต่งกาพย์ยานี 11 ท่องจำบทอาขยานและบท
ร้อยกรองที่มีคุณค่า

เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การพูด การคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติ และกระบวนการ
กลุ่มเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นผู้ได้รับการพัฒนาให้มีวิถีแบบ
ประชาธิปไตย และค่านิยม 12 ประการ ดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสังคมสู่ประชาคม
อาเซียน และความเป็นสากล

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/3 ม.1/6 ม.1/7 ม.1/8 ม.1/9

ท 2.1 ม.1/5 ม.1/7 ม.1/8 ม.1/9

ท 3.1 ม.1/1 ม.1/3 ม.1/5

ท 4.1 ม.1/1 ม.1/4 ม.1/6

ท 5.1 ม.1/4 ม.1/5

รวม 17 ตัวชี้วัด

รายละเอียดตัวชี้วัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอน

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน (ชั่วโมง)	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	คะแนน
1	โคลงโลกนิติ	ท 1.1 ม. 1/1, ม. 1/3, ม. 1/8, ม. 1/9 ท 2.1 ม. 1/2, ม. 1/3, ม. 1/9 ท 3.1 ม. 1/3, ม. 1/6 ท 4.1 ม. 1/2, ม. 1/3, ม. 1/6 ท 5.1 ม. 1/1, ม. 1/2, ม. 1/3, ม. 1/4, ม. 1/5	1. โคลงโลกนิติ เป็นสุภาพิต ที่มีการรวบรวมและชำระ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร เนื้อหา ของโคลงเป็นคติสอนใจใน การดำเนินชีวิต การศึกษา ความหมายของคำศัพท์ ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น 2. ความเปรียบเทียบการ เปรียบเทียบสิ่งใดหนึ่งให้ เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น เนื้อหาในโคลงโลกนิติเป็น สุภาพิตคำสอนจึงใช้ความ เปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่าน เห็นภาพและเข้าใจเนื้อหา เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน 3. คำพ้องแบ่งเป็นคำพ้องรูป ซึ่งเขียนเหมือนกัน อ่าน ออกเสียงต่างกัน คำพ้อง เสียงเป็นคำที่เขียนต่างกัน อ่านออกเสียงเหมือนกัน ส่วนคำพ้องรูปพ้องเสียง เป็นคำที่เขียนและอ่าน ออกเสียงเหมือนกัน คำ พ้องทั้ง 3 ประเภทมีความหมาย แตกต่างกัน การเข้าใจ	14	- ท่องบท อาชยาน	10

			<p>ความหมายของคำพ้อง ต้องพิจารณาบริบทแวดล้อม จึงจะทราบความหมาย อย่างถูกต้อง ส่วนคำพ้อง ความหมายหรือคำไวพจน์ เป็นคำที่เขียนต่างกัน อ่าน ออกเสียงต่างกันแต่ความหมาย เหมือนกัน การนำคำไปใช้ ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม กับบริบท</p> <p>4. คำแต่ละชนิดในประโยค ทำหน้าที่แตกต่างกัน และ คำชนิดเดียวกันอาจทำ หน้าที่ในประโยคแตกต่าง กันได้ ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง และบริบทอื่นๆ ในประโยค การรู้จักชนิดและหน้าที่ ของคำในประโยคทำให้ เข้าใจเนื้อความในประโยค นั้นได้ชัดเจน การสื่อสาร จึงมีประสิทธิภาพ</p> <p>5. คำประพันธ์ประเภท โคลงบังคับการใช้คำเอก คำโท บางคำจึงต้องใช้คำ เอกโทษ โทโทษเพื่อให้ ถูกต้องตาม ฉันทลักษณ์ และสื่อความหมายตามที่ผู้ แต่งการ การเข้าใจคำเอก โทษ โทโทษทำให้เข้าใจ เนื้อหาในโคลงโลกนิติมาก ขึ้น และการอ่านคำโคลง โลกนิตินิตอย่างถูกต้อง ทำให้ ได้รับบรรยากาศในการอ่าน และสื่อความหมายได้ตรง ตามต้องการ</p> <p>6. บทอาขยานในโคลงโลก</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			<p> นิติมีคุณค่าทั้งด้านเนื้อหา ที่ให้ข้อคิดและคุณค่าด้าน ภาษาที่ไพเราะคมคาย การท่องจำบทอาขยานจึง มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ ในการดำเนินชีวิตได้ 7. กลวิธีการประพันธ์เป็น การเลือกใช้ถ้อยคำให้เกิด ความไพเราะงดงามและ ช่วยสื่อความหมายให้เกิด ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น กลวิธีการประพันธ์มีหลาย รูปแบบ เช่น การใช้คำ อุปมา อุปลักษณ์ การเล่น คำ และการเล่นเสียง การ เข้าใจกลวิธีการประพันธ์ ทำให้เข้าใจเนื้อหาในคำ ประพันธ์ และตระหนักใน คุณค่าของคำประพันธ์มากขึ้น 8. โคลงโลกนิติเป็นสุภาษิต ไทยโบราณที่มีเนื้อหาให้ คิดสอนใจ ทั้งในเรื่องการ พัฒนาตนเองและการ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่น การเข้าใจ เนื้อหาในโคลงโลกนิติ ทำ ให้สามารถนำคำสอนไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้ 9. คำพังเพยและสุภาษิต เป็นถ้อยคำสำนวนที่มุ่งให้ คติในการดำเนินชีวิต โดย คำพังเพยมีความหมาย กลางๆ ที่แฝงข้อคิดเตือนใจ ให้นำไปปฏิบัติ ส่วนสุภาษิต มุ่งเน้นการสั่งสอนตักเตือน ให้จดจำในโคลงโลกนิติมี </p>			
--	--	--	---	--	--	--

			<p>คำสอนที่สอดคล้องกับ คำ พงษ์และสุภาชิต การเข้าใจ เนื้อหาทำให้สามารถนำคำ พงษ์และสุภาชิตไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>10. การพินิจคุณค่าของ โคลงโลกนิติแบ่งเป็น คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าด้านแนวคิดคุณค่า ด้านเนื้อหา และคุณค่า ด้านสังคม ซึ่งคุณค่าแต่ละ ด้านนั้นมีประโยชน์ต่อ การศึกษาวรรณคดีและ การนำมาประยุกต์ใช้ใน การดำเนินชีวิตประจำวัน</p> <p>11. การเขียนบรรยาย ประสบการณ์เป็นการ เขียนอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ และตามความเป็นจริง ผู้เขียนจึงต้องใช้สำนวน ภาษา ถ้อยคำอย่างเหมาะสม เรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ ให้เป็นลำดับ เพื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจเรื่องและเกิดความรู้ คล้อยตามเรื่องราวที่ผู้เขียน ต้องการเล่า</p> <p>12. การพูดแสดงความคิด อย่างสร้างสรรค์ เป็นการ ใช้ความคิดพิจารณาประเด็น ต่างๆ โดยเป็นความคิด ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และ สร้างสรรค์สังคม ผู้พูดจึง ต้องศึกษาเรื่องนั้นอย่าง ละเอียดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าอย่างมี</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			หลักเกณฑ์ เพื่อให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง			
2	สุภาษิตพระร่วง	ท 1.1 ม. 1/1, ม. 1/2, ม. 1/4, ม. 1/5, ม. 1/8, ม. 1/9 ท 2.1 ม. 1/1, ม. 1/6, ม. 1/9 ท 3.1 ม. 1/3, ม. 1/6 ท 4.1 ม. 1/2, ม. 1/6 ท 5.1 ม. 1/1, ม. 1/2, ม.1/3, ม. 1/4, ม. 1/5	<p>1. การศึกษาความหมายของคำศัพท์ในวรรณคดีทำให้เข้าใจเนื้อความของวรรณคดีเรื่องนั้นได้</p> <p>2. คำซ้อนเกิดจากการนำคำที่มีความหมายเหมือนกัน โกล่เคียงกัน หรือตรงข้ามกัน มารวมกันให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมาย</p> <p>3. สุภาษิตพระร่วงให้ข้อคิดคำสอนในการดำเนินชีวิตหลายประการ ซึ่งสัมพันธ์กับโคลงโลกนิติและสุภาษิตไทย</p> <p>4. คำต่างๆ ที่อยู่ในเรื่องหรือข้อความ เรียกว่า บริบท บริบทจะช่วยอธิบายให้เข้าใจคำยากบางคำได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความจากเรื่องได้ชัดเจนขึ้น</p> <p>5. สุภาษิตพระร่วงมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต</p> <p>6. การเขียนด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบและถูกต้องตามอักขรวิธี เป็นค่านิยมที่ดีงามและเป็น การอนุรักษ์ภาษาไทย</p> <p>7. สุภาษิตพระร่วงให้ข้อคิดคำสอนดี ๆ ที่ควรนำไปปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต จึงมีคุณค่าควรแก่การท่องจำ</p>	11	- คำสอนจากสุภาษิตพระร่วงสู่ค่านิยมหลัก 12 ประการ	10

			<p>เพื่อนำไปใช้สื่อสารอ้างอิง</p> <p>8. การเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นการใช้เหตุผลและหลักฐานอ้างอิงมาประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รูปแบบการเขียนแสดงความคิดเห็น อาจจะเป็นจดหมาย บทความ เรียงความ หรือ การตอบข้อสอบอัตนัย</p> <p>9. การพูดที่ดีต้องมีสาระสำคัญ นำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีความชัดเจน เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ และสร้างสรรค์สังคม</p> <p>10. สุภาชิตพระร่วงเป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่าทางด้านภาษา มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตและสะท้อนภาพของสังคมไทย</p> <p>11. การสืบค้นข้อมูลและการเขียนบันทึกการเรียนรู้ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิต</p>			
3	กาพย์พระไชยสุริยา	ท 1.1 ม. 1/1, ม. 1/2, ม. 1/6, ม. 1/8, ม. 1/9 ท 2.1 ม. 1/1, ม. 1/9 ท 3.1ม. 1/5,ม. 1/6 ท 4.1 ม. 1/1, ม. 1/2, ม. 1/5 ท 5.1 ม. 1/1,	<p>1. การศึกษาความหมายของคำศัพท์ในวรรณคดีทำให้เข้าใจเนื้อความของวรรณคดีเรื่องนั้นได้ชัดเจนขึ้น</p> <p>2. การอ่านและจับใจความสำคัญได้ ทำให้สามารถลำดับเหตุการณ์ สรุปเนื้อเรื่องของวรรณคดีได้ชัดเจน</p> <p>3. เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์ สามารถ</p>	17	- แบบฝึกหัดสรุปเนื้อหา 30 ข้อ - แผนผังความคิดสรุปคุณค่าของเรื่อง	20

		<p>ม. 1/2, ม. 1/3, ม. 1/4, ม. 1/5</p> <p>เมื่อ โล ก เปลี่ยนแปลง ประสบการณ์ ของ คน ต่อ ธรรมชาติ ก็ เปลี่ยนแปลงไป</p>	<p>นำมาประกอบให้เกิดคำที่มีความหมายเพื่อใช้ในภาษาไทย</p> <p>4. หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยเป็นหน่วยเสียงตัวสะกดของคำซึ่งมี 9 หน่วยเสียง</p> <p>5. คำที่อยู่ในแม่ ก กา เป็นคำที่ประกอบขึ้นจากหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ คำที่ประสมหน่วยเสียงสระ อำ ไอ ไอ เอา จะออกเสียงเหมือนมีเสียงพยัญชนะท้าย แต่ไม่ปรากฏรูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกด</p> <p>6. คำซ้อนเป็นคำที่เกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกัน คำที่นำมารวมกันอาจมีความหมายเหมือนกัน คล้ายคลึงกัน หรือตรงข้ามกันก็ได้ คำที่เกิดขึ้นจะมีความหมายใหม่ หรือยืมได้ของความหมายเดิม</p> <p>7. คำประสมเกิดจากการนำคำมูลตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมเป็นคำใหม่ ที่มีความหมายใหม่หรือยังคงมีเค้าความหมายของคำเดิม</p> <p>8. การอ่านกาพย์เป็นทำนองเสนาะผู้อ่านต้องเข้าใจจังหวะวรรคตอน เข้าใจฉันทลักษณ์ และเนื้อหา ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี ชัดเจน มีสมาธิในการอ่าน และการควบคุมเสียง</p>			
--	--	---	--	--	--	--

			<p>9. บทชมธรรมชาติในเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา มีความงดงามไพเราะทางด้านวรรณศิลป์ และสื่อจินตภาพ ที่งดงาม</p> <p>10. กาพย์ยานี 11 หนึ่ง บทประกอบด้วย บาทเอก และบาทโท บาทหนึ่งแบ่งเป็น 2 วรรค วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ และมีสัมผัสบังคับระหว่างวรรค และระหว่างบท</p> <p>11. การพูดเสนอความรู้ เป็นการพูดเพื่อแสดง ความรู้และข้อเท็จจริงให้ เห็นชัดเจนเป็นลำดับขั้นตอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ฟัง ได้รับความรู้ การพูดเสนอ ความรู้มีทั้ง การบรรยายสรุป การพูดเล่าเรื่อง และ การ พูดอธิบาย</p> <p>12. กาพย์พระไชยสุริยามี คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ ใน ความรู้หลักภาษาไทย และมี คุณค่าทางด้านแนวคิด เนื้อหา และสังคมในการ สอดแทรกคติธรรมคำสอน เสนอแนวทาง การแก้ไข ปัญหาของสังคม</p> <p>13. สุนทรภู่เป็นกวีที่มี ความสามารถในการประพันธ์ วรรณคดีของท่านให้ทั้ง ความรู้และข้อคิดหลายประการ อีกทั้งสะท้อนสภาพสังคม ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิตได้อย่างดี</p>			
--	--	--	---	--	--	--

			14. การเขียนเรื่องเกี่ยวกับ ประสบการณ์สิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการ ดำรงชีวิตของมนุษย์ (อาเซียน)			
4	นิทานพื้นบ้าน	ท 1.1 ม. 1/2, ม. 1/4, ม. 1/8, ม. 1/9 ท 2.1 ม. 1/7, ม. 1/8, ม. 1/9 ท 3.1 ม. 1/2, ม. 1/5 ท 4.1 ม. 1/2 ท 5.1 ม. 1/1, ม. 1/2, ม. 1/3, ม. 1/4	1. นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่อง เล่าที่เล่าสืบต่อกันมาใน ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง และ แพร่หลายไปยังท้องถิ่นอื่น จึงมักมีการใช้คำภาษาถิ่น หรือคำที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น การเรียนรู้คำศัพท์เหล่านี้ จะทำให้ศึกษานิทานพื้นบ้าน ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น 2. คำพ้องความหมายหรือ คำไวพจน์เป็นคำที่มีความหมาย เหมือนกัน หรือใกล้เคียง กันแต่ใช้รูปเขียนต่างๆ กัน การเรียนรู้คำไวพจน์ทำให้ สามารถเลือกคำมาใช้ใน บริบทต่างๆ ได้เหมาะสม และหลากหลาย 3. สังข์ทองเป็นนิทาน พื้นบ้านที่ได้รับความนิยม อย่างแพร่หลาย เพราะ เนื้อเรื่องสนุกสนานน่า ติดตาม และให้ข้อคิดที่ สะท้อนค่านิยมของคนไทย เรื่อง ความกตัญญูกตเวที ต่อผู้มีพระคุณและแสดงให้ เห็นว่าคุณค่าความดีของ คนอยู่จิตใจไม่ใช่รูปร่าง ภายนอก 4. นิทานพื้นบ้านเรื่องสังข์ ทองมีความสัมพันธ์กับวิธี	16	- รายงาน นิทาน พื้นบ้านแต่ ละท้องถิ่น	10

			ชีวิตของคนไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งด้านจิตรกรรม			
			5. การพูดรายงานเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าเป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบข้อมูลและเกิดความเข้าใจซึ่งผู้พูดต้องรายงานข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์จากการฟังอย่างเต็มที่			

2. การอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่าน ดังนี้

พรพิไล เลิศวิชา (2550: 33) การอ่าน คือ ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงอ่านต้องสอนให้เด็กฝึกฟังเสียงสัมผัสหาคคล้องจอง บทร้องเล่น บทกล่อมเด็ก ซึ่งจะมีผลให้ “การรู้ภาษา” เกิดขึ้นมาตามธรรมชาติในตัวเด็ก การอ่านเริ่มจากการให้เด็กฟังครูอ่าน พร้อมกับดูตามตัวหนังสือ/รูปภาพ จากหนังสือที่ครูอ่าน เพื่อสมองจะได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาพ คำที่เห็น ความหมายของคำจากภาพ ลักษณะเสียงที่เกิดจากการเรียงของอักษรในคำ จังหวะจะโคน

นถดล จันทรเพ็ญ (2539: 73) พิจารณาเฉพาะความหมายทั่วไปของการอ่านทุกๆ แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้ ประเด็นแรกกล่าว การว่าตามหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำและเครื่องหมายต่างๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ชัดคำและเป็นทีที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง และประเด็นที่สอง เป็นการดูหรือเข้าใจจากหนังสือ หมายถึง การอ่านในใจ คือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์

กรณิศ เวศนารัตน์ (2549: 16) กล่าวว่า คือ การส่งสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านการอ่านโดยการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรหรือภาพเป็นความคิดความเข้าใจของผู้อ่าน และนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านเองซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและความรู้ทางภาษาของผู้อ่านเอง

มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2548: 18) กล่าวถึงการอ่านออกการ อ่านได้และการอ่านเป็นไว้ดังนี้ การอ่านออก คือ การที่ผู้อ่านสามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านคำต่อเนื่องเป็นประโยคได้ความสามารถในการอ่านออกเป็นคำเป็นประโยคนี้ ไม่จำเป็นว่าผู้อ่านจะต้องทราบหรือเข้าใจความหมายหรือแปลความหมายได้เสมอไป

การอ่านได้ คือ การที่ผู้อ่านสามารถอ่านคำเป็นประโยคที่ต่อเนื่องกัน อีกทั้งทราบและเข้าใจความหมายแปลความหมายได้โดยตรงจากรูปประโยคที่เห็น

การอ่านเป็น คือ การอ่านระดับสูงสุดซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการคิดพิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตอบโต้วิจารณ์เนื้อหาที่อ่าน

เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของประโยคที่มีความหมายซ่อนเร้นลึกกลงไปจากความหมายที่แสดงในรูปประโยคที่เห็น

บรรพต ศิริชัย (2544: 2) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารขณะที่อ่านสมองของผู้อ่านจะต้องแปลความหมาย ตีความ ข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้ด้วยตลอดเวลา ในระหว่างที่ผู้อ่านกำลังอ่านหนังสืออยู่นั้น จะต้องใช้กลวิธีหลายๆ อย่าง เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องราวได้รวดเร็วขึ้น ได้แก่ ความรู้เดิมในเรื่องคำศัพท์ เพื่อใช้อธิบายความหมายแปลความตีความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านได้นอกจากนี้ ผู้อ่านจะต้องมีความคิดเชิงวิจารณ์ และสร้างสรรค์ สามารถพิจารณาเหตุผลจากข้อความที่อ่านเข้าใจความคิดหรือหาจุดมุ่งหมายของผู้เขียน รวบรวมความคิดจากการอ่านแล้วนำไปประสานกับประสบการณ์เดิมของตนเป็นความคิดใหม่เพื่อนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

สุพรรณิ วราทร (2545: 3-4) การอ่านเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้สัญลักษณ์ที่ตีพิมพ์หรือบันทึก ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้อ่านระลึกถึงความหมายจากประสบการณ์ที่สะสมไว้และยังเกี่ยวข้องกับการสร้างความหมายใหม่โดยการประสานสิ่งที่อ่านกับความคิดต่างๆ ที่ผู้อ่านมีอยู่ ความหมายที่เกิดขึ้นใหม่จะถูกจัดไว้ในกระบวนการทางความคิด ตามจุดมุ่งหมายของผู้อ่านการอ่านจึงไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจากข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษรไปสู่จิตใจและความคิดของผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังเป็นการที่ผู้อ่านมีส่วนร่วม โดยการนำความรู้และประสบการณ์มาทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านหรือเพิ่มเติมส่วนที่ขาดหายไปด้วยการตีความคาดการณ์หรือประเมินค่าสิ่งที่ปรากฏในเนื้อหาที่อ่าน การอ่านเป็นความสามารถที่มีได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการเรียนรู้และฝึกฝน ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมากและถูกวิธีย่อมมีความสามารถในการอ่านสูงใช้กลวิธีในการอ่านได้เหมาะสมกับสื่อที่อ่านและความมุ่งหมาย ซึ่งถือว่า “อ่านเป็น” ทำให้ได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็น การอ่านที่มีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการอ่านที่ได้นำมาเสนอข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เริ่มจากการรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเข้ามาทางสายตา ผ่านกระบวนการต่างๆ จนผู้อ่านเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่เห็น ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจความหมายเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการรับรู้ ประสบการณ์เดิม บริบทของสิ่งที่อ่าน รวมไปถึงความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้

2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน ประโยชน์ และความสำคัญของการอ่าน

2.1.1 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านแต่ละครั้งผู้อ่านย่อมมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ นิภาพร นุเสน (2545: 6) จึงได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้

การอ่านเพื่อความรู้เป็นการอ่านเพื่อให้ได้ความรู้จากเรื่องที่อ่าน อาจจะอ่านเพื่อให้อ่านเพื่อสะสมความรู้ อ่านเพื่อหาคำตอบ อ่านเพื่อต้องการข่าวสารข้อเท็จจริง อ่านเพื่อนำข้อมูลหรือแนวคิดจากเรื่องที่อ่านมาเขียนแสดงความคิดทำรายงาน หรือเขียนเชิงสร้างสรรค์อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำจากข้อความหรือหนังสือที่อ่าน อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษ อ่านเพื่อวิจารณ์ ฯลฯ บุคคลต่างๆ ไปมักอ่านเพื่อขยายความรู้ความสนใจของตนให้กว้างขวางออกไป

2. อ่านเพื่อความบันเทิง

อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ซึ่งเชื่อว่าเป็นการพักผ่อนหย่อนใจอย่างหนึ่งความบันเทิงเป็นอาหารใจที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เช่นเดียวกับอาหารกาย เราจะใช้การอ่านเป็นเครื่องมือให้ได้รับความบันเทิง ตั้งแต่วัยเด็ก อ่านหนังสือนิทาน การ์ตูน ต่อมาก็อ่านเรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร สารคดีวรรณคดีและบทกวีต่างๆการอ่านเพื่อความบันเทิง ผู้อ่านจะเลือกอ่านในสิ่งที่คนชอบ เป็นการหาความสุขด้วยวิธีง่ายๆประหยัดไม่สิ้นเปลืองมาก การอ่านเพื่อความบันเทิง นอกจากจะทำให้ผู้อ่านมีความสุขคลายเครียดแล้วยังอาจจะได้แง่คิดดีๆ และช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่านได้ด้วย ส่วนการจะได้รับประโยชน์ดังกล่าวมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับหนังสือที่อ่านความสามารถในการอ่านและจุดมุ่งหมายของผู้อ่านด้วย

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊คส์ (2550: 7) สรุปจุดประสงค์ของการอ่านดังนี้

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น
3. อ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. อ่านเพื่อเพิ่มฐานะทางสังคม
5. อ่านเพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง

ส่วน ศิริพร จันทร์สว่าง (2543: 10) สรุปไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านมี 2 ประการ คือ อ่านเพื่อศึกษาความรู้อันเป็นพื้นฐานในการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และการอ่านเพื่อให้เกิดความสนุก สนาน และความเพลิดเพลิน การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งจะทำให้ผู้อ่านได้รับผลตามที่คาดหวังไว้ว่าจะได้สิ่งใดจากการอ่าน นอกจากนี้ยังทำให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพและยังทำให้เกิดประสิทธิผล ในการนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้ก่อประโยชน์ทางด้านต่างๆ อีกด้วย

2.1.2 ประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ การอ่านจะเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต นักการศึกษาหลายท่านจึงได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบรรยายความสำคัญของการอ่านหนังสือในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พุทธศักราช 2530 สรุปความได้ ดังนี้

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่นๆ เช่น การฟัง
2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำหนังสือไปไหนมาไหนได้
3. หนังสือเก็บไว้ได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น ซึ่งมักมีอายุการใช้งานโดยจำกัด
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ
6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตัวเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด อ่านข้ามหรืออ่านทุกๆ ตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่านหรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านเองได้

7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น ทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดได้ ๆ โดยเฉพาะได้

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตัวเอง พินิจเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง หนังสือบางเล่มมีข้อความที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี (แมนมาส ซวลิต, 2544: 2)

ส่วน ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 3) อธิบายถึงประโยชน์ของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพชีวิต มีทำให้มีบุคลิกภาพดี รักษาสุขภาพ ดูแลบ้านเรือนให้สะอาด รักษาสิ่งแวดล้อม

2. การอ่านทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ การจะเดินทางไปต่างประเทศจะต้องอ่านก่อนล่วงหน้าเพื่อเตรียมเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับภูมิอากาศของประเทศที่จะไป

3. การอ่านทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ช่วยในการปรับปรุงตนเอง เช่น ปรับปรุงบุคลิกภาพ การพูดจา การรู้จักระงับอารมณ์ การมีความอดทน ทำตัวเป็นลูกน้องที่ดี ทำตัวเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดี รู้จักฟังและคิดตามไปด้วยอย่างมีเหตุผล และการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นต้น

4. การอ่านเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ถ้าประเทศใดมีพลเมืองไม่รู้หนังสืออยู่เป็นจำนวนมากประเทศนั้นย่อมไม่มีความเจริญก้าวหน้า จะเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนา มักมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยการปฏิวัติหรือรัฐประหารอยู่เป็นประจำ

การอ่านนั้นให้ประโยชน์แก่นักอ่านอย่างมหาศาลอีกทั้งยังมีความสำคัญกับทุกกลุ่มคนทุกกลุ่มอาชีพ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542: 85) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกิจวัตรประจำวันอย่างหนึ่งของมนุษย์ส่วนใหญ่ที่ขาดไม่ได้ มนุษย์จึงมักอ่านหนังสือพิมพ์รายวันนิตยสาร ตลอดจนหนังสืออื่นๆ อยู่เสมอ เพื่อเพิ่มทักษะและเสริมประสบการณ์แก่ผู้อ่านและเพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ช่วยให้เป็นผู้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันเหตุการณ์ มีความคิดกว้างไกล มีเหตุผล มีความเฉลียวฉลาดทันคน และยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจวิถีชีวิตของมนุษย์มากขึ้น

จึงกล่าวได้ว่าการอ่านนั้นมีประโยชน์มากมายมหาศาลไม่ว่าจะต่อตนเอง ต่อสังคม รวมไปถึงประเทศชาติ เมื่อบุคคลอ่านได้ อ่านเป็น ก็ทำให้เกิดความรู้ และนำความรู้ที่พัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

2.3 พัฒนาการทางการอ่าน

ในการอ่านนั้นหากจะให้เกิดประสิทธิภาพ ครูต้องทราบขั้นตอนในการพัฒนาการอ่านก่อนว่าแต่ละวัยมีความสามารถทางการอ่านในระดับใดถึงจะไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป

ผดุง อารยะวิญญู (2544: 67) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางการอ่านของ แชล ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 0 ขั้นก่อนการอ่าน (Prereading) อายุ 0-6 ขวบ

เป็นเด็กก่อนการสอนให้เด็กอ่านอย่างเป็นทางการเป็นการเตรียมพร้อมของเด็กเพื่อการอ่าน ในอนาคตในขั้นนี้ควรเน้นการฟัง พ่อแม่อาจอ่านให้เด็กฟัง เรื่องที่อ่านควรเป็นนิทานหรือเรื่องราวที่ สนุกสนาน คำอ่านให้ฟังควรเป็นคำที่ใกล้ตัวเด็ก คำที่เด็กอาจพบบ่อยๆ เช่น ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อ ร้านอาหาร หรือป้ายประกาศอื่นๆ ที่ไม่ยากนัก การเตรียมขั้นนี้ เป็นพัฒนาการความพร้อมของเด็ก จึง เป็นการเตรียมเด็กให้คุ้นเคยกับตัวอักษรและคำมากกว่าการสอนอ่านอย่างจริงจัง

ขั้นที่ 1 ขั้นการอ่านขั้นต้น (Initial Reading) อายุระดับป.1-ป.2

เป็นการหัดอ่านเบื้องต้น เด็กพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ พยัญชนะกับรูปของ ตัวอักษรเด็กอาจเป็นอ่านคำได้ อ่านเป็นประโยคได้ แต่การอ่านของเด็กยังขึ้นอยู่กับการสอนอ่านส่วนมาก จะสอนเป็นคำเป็นวลี เป็นประโยคมากกว่าการสอนแบบแจกลูก

ขั้นที่ 2 ขั้นการอ่านคล่อง (Fluency) อายุระดับ ป.2- ป.3

ในขั้นนี้เด็กมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น มีความคล่องแคล่วในการอ่านเพิ่มขึ้นกว่าเดิม บางคนอ่านด้วยความเร็วประมาณ 140-160 คำต่ออนาที

ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่านเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ (Reading for Learning the New) อายุระดับ ป.4 – ม.2

เด็กมีทักษะในการอ่านมากพอที่จะอ่านเพื่อให้รู้สิ่งใหม่ๆ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นการศึกษาหาความรู้ การอ่านในระดับนี้จึงเป็นการอ่านในใจ เด็กสามารถอ่านเรื่องยาวได้ในขั้นนี้ เด็กที่มีปัญหาในการ เรียนรู้อาจไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน เพราะไม่สามารถเก็บข้อมูลต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้ เด็กบางคนอาจ มีพัฒนาการอยู่ในขั้นที่ 3 หรือขั้นที่ 2 เท่านั้น

ขั้นที่ 4 ขั้นแนวความคิดหลากหลาย (Multiple Viewpoints) ในระดับ ม.3 – ม.6

เด็กสามารถอ่านเพื่อเข้าใจแนวคิดและปรัชญาต่างๆ สามารถอ่านและเปรียบเทียบแนวคิด เดียวกันที่มาจากหลายแหล่งได้สามารถประเมินคุณภาพของเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างความรู้และแสวงหาความรู้ (Construction and Reconstruction)

เป็นขั้นสุดท้ายผู้อ่านอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยและอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ผู้อ่านสามารถอ่านตำราเรียนใน ระดับมหาวิทยาลัยได้ อ่านตำรายากๆ ได้ ผู้อ่าน ผู้อ่านสามารถนำข้อมูลที่อ่านมาจัดระบบใหม่ให้สอดคล้อง กับความต้องการของตนและให้เป็นแนวคิดของตนเอง

ส่วน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 11-13) แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการอ่านได้เป็น 6 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นก่อนเริ่มอ่าน ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ทารกจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาลเป็น ช่วงเวลาที่เด็กจะเตรียมตัวเพื่อรับการพัฒนาการขั้นต่อไป เตรียมตัวเพื่อรับกับความสับสนและความยุ่งยาก ในการรับรู้สภาพแวดล้อมทางภาษาที่เด็กจะได้พบเห็น การเตรียมเด็กควรเน้นกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาให้ เด็กมีประสบการณ์ทางภาษามากขึ้นด้วยการแนะนำให้รู้จักคำใหม่ เช่น การพาไปเที่ยวตามสถานที่ สำคัญที่เด็กควรรู้จัก การให้ดูภาพและการแนะนำให้รู้จักใช้ทำที่เหมาะสม เด็กจะเลียนแบบถ้อยคำ จากผู้ใหญ่ เลียนแบบเสียงที่อยู่รอบๆ ตัว ใช้คำใหม่ที่ตนได้ยินใช้ประโยคสั้นๆ ที่ตนสังเกตจากรายการ โทรทัศน์บางรายการ แม้จะกว้างเกินไปก็สนใจและจดจำคำไปใช้ การจับหนังสือมักจะมีกลับทิศทาง จะ ดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพกับคำ ชอบให้ผู้ใหญ่อ่านเรื่องให้ฟัง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้คำใหม่ๆ และเป็นทางที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาที่ดี

2. ขั้นเริ่มต้นอ่าน ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนกระทั่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กจะคุ้นเคย กับคำง่ายๆ ที่อยู่ใกล้ตัวและพูดประโยคสั้นๆ เช่น “แม่หุงข้าว” “น้องร้องไห้” “ฉันทิ้ง” “น้องนอน”

ๆ เด็กใช้และจำประโยคเหล่านี้ได้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นรู้จักใช้คำให้สัมพันธ์กับความหมาย อันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ในการอ่าน สิ่งที่ครูจะต้องพิจารณาในระดับนี้คือ ความพร้อม เด็กบางคนมีความพร้อมเมื่ออยู่ชั้นอนุบาลเด็กบางคนอาจมีความพร้อมเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษาตอนต้นหรือชั้นประถมศึกษาตอนปลายเด็กที่มีความพร้อมน้อยย่อมจะมีปัญหาในการรับรู้คำและความหมายของคำ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่มีความพร้อมมากกว่า ครูต้องพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นของเด็ก ซึ่งต้องให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล โดยปกติกิจกรรมการสอนอย่างเป็นทางการจะเริ่มต้นในชั้นนี้ครูอาจให้เด็กเล่าเรื่องที่ฟังหรืออ่านจากหนังสือที่มีภาพประกอบ กิจกรรมการอ่านควรเริ่มพร้อมกับกิจกรรมการเขียน ส่วนเด็กที่ยังไม่มี ความพร้อม ครูจะต้องศึกษาว่าเป็นเพราะเหตุใด เช่น การขาดประสบการณ์ทางภาษา การพัฒนาทางร่างกายเป็นไปตามลำดับขั้น สุขภาพทางร่างกายไม่ดี เป็นต้น เมื่อศึกษาปัญหาแล้วจึงให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตามเด็กควรได้รับการสอนอย่างเป็นทางการเมื่ออายุ 5 ปี ขึ้นไป

นักการศึกษาได้ศึกษาความพร้อมของเด็กเล็กที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ผลการศึกษาสรุปว่าการสอนอ่านในชั้นเริ่มต้นควรให้เด็กรู้จักคำและความหมาย โดยให้คำและความหมายมีความสัมพันธ์กัน ใช้ภาพเป็นสื่อเขียนคำอธิบายได้ภาพสั้นๆ เพื่อให้เด็กมีโอกาสฝึกอ่าน เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ขนมหมา ไอศกรีม ฯลฯ คำเหล่านี้ควรเป็นคำที่ใกล้ตัวเด็ก เมื่อเด็กได้พบคำและภาพบ่อยๆ ก็จะสามารถจำและจดจำได้เร็ว

3. ชั้นเริ่มต้นอ่านอย่างอิสระ ชั้นนี้เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครูต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าเด็กคนใดมีความพร้อม สมควรที่จะอ่านอย่างอิสระหรืออ่านได้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้แนะนำเมื่อพบคำยากที่เด็กไม่เข้าใจ การที่ครูจะตัดสินใจให้เด็กสามารถอ่านได้ด้วยตนเองหรือไม่นั้นพิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กรู้จักว่ามีมากพอ และรู้จักโครงสร้างของประโยคดี วิธีการสอนที่ครูจะนำมาใช้ในชั้นนี้ คือการแนะนำให้เด็กรู้จักคำยากในเรื่องจนเข้าใจแล้วจึงอ่านเนื้อเรื่อง และเรื่องที่อ่านควรมีความสั้นยาวพอเหมาะกับความสนใจ และความสนใจของเด็ก จำนวนคำในเรื่องที่อ่านควรเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้น คือ ประถมศึกษาปีที่ 1 ควรมีความยาวประมาณ 100 คำ ในชั้นต่อไปจะเพิ่มเป็น 200 คำ และ 300 คำ ตามลำดับชั้นนี้ไม่รวมถึงเด็กที่มีสติปัญญาเลิศ ซึ่งมีช่วงความสนใจในการอ่านมากกว่าเด็กปกติ และไม่รวมถึงเด็กที่มีสมองช้า ซึ่งมีช่วงความสนใจในการอ่านน้อย การสอนในชั้นนี้ครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักส่วนประกอบของคำ ได้แก่ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ทั้งนี้เป็นการเตรียมตัวเพื่อนำไปสู่การอ่านด้วยตนเอง

4. ชั้นถ้อยความรู้ ชั้นนี้เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เด็กจะพบหนังสือประเภทต่างๆ ที่มีเนื้อเรื่องแตกต่างจากหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านเพื่อความรู้อื่นๆ เด็กต้องการคำแนะนำจากครูในการที่จะเลือกหนังสืออ่านให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจเนื้อเรื่องบางเรื่องให้ความคิดและมีเนื้อหาที่ซับซ้อนครูจึงจำเป็นต้องให้คำแนะนำ ส่วนการอ่านในใจจะเริ่มต้นในชั้นนี้ แต่ไม่ควรเน้นอัตราเร็วในการอ่าน การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อเก็บความว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร กระบวนการสอนอ่านจึงเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและทำความเข้าใจเรื่องราวก่อน ต่อจากนั้นจึงศึกษาหาความหมายของคำภายหลัง ในชั้นนี้เด็กจะนำคำที่รู้จักในเรื่องไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆ มากขึ้นทำให้มีประสบการณ์ในการอ่านกว้างขวาง การอ่านในลักษณะนี้เป็นแนวทางเพื่อการเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน

5. ชั้นอนุบาลาระดับกลาง เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เด็กจะมีทักษะในการอ่านมากขึ้น ครูควรเริ่มสอนการอ่านวิจารณ์ญาณ เด็กจะอ่านหนังสือประเภทต่างๆ อย่างกว้างขวาง ครูควรแนะนำหนังสือและให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือต่างๆ โดยเฉพาะครูจะต้องเป็นผู้อ่านอย่างกว้างขวางด้วยจึงจะสามารถให้แนวคิดที่ดีแก่เด็กได้

6. ชั้นอนุบาลาระดับสูง เริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป เด็กจะมีรสนิยมในการอ่านเลือกหนังสือที่อ่านแตกต่างกัน นอกจากนั้นจะมีความสนใจ มีเจตคติ เข้ามาเกี่ยวข้องในการอ่านด้วยการอ่านในขั้นนี้เป็นการอ่านระดับสูง ผู้อ่านต้องมีเทคนิค มีวิธีการอ่าน รู้จักคำศัพท์วิชาการชั้นสูง รู้วิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านในขั้นนี้จึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานที่ได้สะสมมาแต่ต้น

การศึกษาการพัฒนาการอ่านของเด็กแต่ละวัย ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสอนอ่าน เพราะเมื่อทราบแล้วว่าพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยมีความพร้อมและความต้องการทางด้าน การอ่านแตกต่างกันตามช่วงอายุ วิธีการสอนอ่านก็ย่อมแตกต่างกันออกไป จึงเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่อยู่แวดล้อมเพื่อที่เด็กจะได้หาแนวทางพัฒนาเด็กทางด้าน การอ่าน อีกประการหนึ่งก็เพื่อจะได้มีจัดกิจกรรมทางการอ่านให้กับความสนใจและความต้องการทางการอ่านของเด็กแต่ละวัยอีกด้วย

2.4 ความสนใจในการอ่านและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัย

การอ่านจะเกิดประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการอ่านของผู้อ่านว่าต้องการหาความรู้ในเรื่องใด เพราะผู้อ่านแต่ละวัยจะมีความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547: 75) กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านของเด็กกว่าแนวความสนใจจะเป็นไปตามรายบุคคลทั้ง ปริมาณที่อ่านและวงเรื่องที่อ่าน ในขณะที่เดียวกันต้องไม่ลืมว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอ่าน ซึ่งแนวความสนใจมี ดังนี้

ก่อนอายุ 5 ปี เด็กชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้นบ่อยๆ เรื่องสัตว์ ธรรมชาติ โคลงกลอน และนิทานที่มีรูปภาพประกอบ เด็กอายุ 3-4 ปีก็ชอบการ์ตูน และชอบให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง แม้จะไม่เข้าใจนัก

เมื่ออายุ 6 ปีขึ้นไปเด็กเริ่มอ่านหนังสือตามที่ตนเองต้องการและเป็นดังนี้เรื่อยไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กบางคนอ่านหนังสือมาก เด็กในชั้นประถม หาหนังสืออ่านตามความสามารถของตนตามแต่ว่าจะมีหนังสืออะไร และตามแรงกระตุ้นที่ได้จากผู้ใหญ่บ้าง เพื่อนบ้าง เด็กชอบเรื่องลึกลับ เรื่องคาดไม่ถึง เด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับเด็กและประสบการณ์ตามธรรมชาติของตน

เมื่ออายุยิ่งมากเด็กยิ่งชอบเรื่องผจญภัย โดยเฉพาะเด็กชายและเรื่องจริงเกี่ยวกับสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตที่บ้าน เรื่องต่างๆที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และสนใจเรื่องรักเร็วกว่าเด็กชาย เด็กชายอายุ 9-10-11 ปี ชอบเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ตื่นเต้นลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็กธรรมชาติ และเรื่องของสัตว์ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เครื่องบิน และประดิษฐ์กรรมต่างๆ เด็กชายอายุ 12-13 ปีจะเพิ่มความสนใจในประวัติศาสตร์ชีวประวัติ และหนังสือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบนวนิยายซาบซึ้งใจมากกว่าเด็กชาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนให้ชัดไปจากความจริง และเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เรื่องตลก และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

อายุ 14 ปี ระยะเวลาเข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่แล้ว ความสนใจจะเริ่มพุ่งเป้าไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งโดยเฉพาะ ระยะเวลานี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่จะชอบอ่านนิตยสารมากขึ้น เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่างๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจจะเริ่มอ่านหนังสือรัก ๆ ใคร่ ๆ บ้าง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ เด็กหญิงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่ที่สะเทือนอารมณ์ มักติดใจเรื่องราวที่แต่งเกินความจริงง่าย ๆ (ระยะนี้เป็นระยะที่ควรให้การแนะนำแนวทางการอ่านมากที่สุด) บางคนอาจสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น และยังสนใจบทละคร คำประพันธ์ด้วย

อายุ 15 ปี ตอนนี้อยู่ในการอ่านผ่านไปบ้างแล้ว แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามแนวต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน ยังคงชอบการอ่านอยู่ แต่ไม่ทุ่มเทไปในทางใดทางหนึ่งเด็กชายมักชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก และการทดลอง เด็กหญิงยังคงชอบนวนิยาย

อายุ 16-17 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จะมีความสนใจ ความต้องการ และรสนิยมเป็นของตนเอง ค่อยเริ่มสนใจกับชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลกของสังคมและปัญหาส่วนตัวต่างๆ

ส่วน ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 45-48) กล่าวถึงความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัยโดยแบ่งเป็นช่วงอายุ ดังนี้

1. เด็กวัย 0-3 ขวบ ตั้งแต่อายุในท้องจนกระทั่งได้ 3 ขวบ (Childhood) เด็กวัยนี้ความสนใจน้อยมากจะเปลี่ยนอยู่เรื่อย ช่วงความสนใจประมาณ 2-3 นาที ไม่เกิน 5 นาที ชอบดูหนังสือภาพสีฉูดฉาด เด็กวัยนี้จะใช้การสัมผัสเป็นการสื่อความเข้าใจเป็นหลักสำคัญ ชอบของเล่น เช่น ตุ๊กตาที่เป็นเด็กด้วยกัน หรือรูปตัวสัตว์ต่าง ๆ รูปผลไม้ ดอกไม้ ซึ่งอาจทำด้วยผ้ายัดด้วยนุ่นหรือฟองน้ำ ในวัย 2-3 ขวบเด็กจะบอกชื่อต่างๆที่คุ้นเคยได้ ชอบอ่านหนังสือภาพ ชอบอ่านหนังสือที่ออกแบบทำเป็นรูปเล่มต่างๆ และตุ๊กตาที่เป็นของเล่น

2. เด็กวัย 3-6 ขวบ (อนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 1 ระยะต้น) เด็กวัยนี้ชอบมีเพื่อน สนใจตัวเองน้อยลง พ่อแม่ควรหัดอ่านในเรื่องที่เด็กสนใจ ความสนใจในเด็กวัยนี้สั้นมากประมาณ 5-10 นาที ชอบดูหนังสือภาพเป็นภาพสี ตัวหนังสือน้อยภาพมาก (Picture book) จำนวนหน้าไม่มาก ชอบฟังคำคล้องจอง และชอบฟังนิทานสั้น ๆ

3. เด็กวัย 6-8 ขวบ (ประถมศึกษาปีที่ 1- ระยะปลายถึงประถมศึกษาปีที่ 2) เด็กวัยนี้สนใจเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น รู้ศัพท์ต่าง ๆ มากขึ้น รู้จักสิ่งแวดล้อมต่างๆมากขึ้น ชอบฟังนิทานต่าง ๆ ชอบฟังนิยายต่าง ๆ เรื่องลึกลับธรรมชาติ ชอบเรื่องจริงมากขึ้น ความสนใจในการอ่านยาวมากขึ้น ประมาณ 15-20 นาที การอ่านหนังสือแตกฉาน เด็กวัยนี้จะชอบอ่านหนังสือที่มีรูปภาพเช่นเดียวกับเด็กวัย 3-5 ขวบ แต่เนื้อเรื่องควรเพิ่มสาระมากขึ้น ยาวมากขึ้น ควรเป็นภาพสี เนื้อเรื่อง ลีลา คำศัพท์ และการใช้ถ้อยคำสำนวนเพิ่มมากขึ้น

4. เด็กวัย 8-12 ขวบ (ประถมศึกษาปีที่ 3 - ประถมศึกษาปีที่ 4) เด็กวัยนี้จะทำความเข้าใจคำเปรียบเทียบ สนใจเรื่องจริง ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบอ่านหนังสือเหมือน ๆ กัน เช่น วรรณคดี นิทาน นิยายสำหรับเด็กง่าย ๆ เกี่ยวกับเทพบุตร ซาดก สุภาษิตคำพังเพยต่าง ๆ นิทานพื้นบ้าน เรื่องตลก การ์ตูนซ้ำซ้อน เข้าใจปัญหาสังคม เรื่องศาสนาง่าย ๆ ระหว่างอายุ 11-12 ปี เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องและรูปเท่า ๆ กันหรือรูปอาจลดลงน้อยลงได้ ลดรูปสีลงได้ เนื้อเรื่องยาวขึ้น

5. เด็กวัย 12-14 ขวบ (ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย) เป็นเด็กก่อนวัยรุ่นความสนใจในการอ่านจะต้องกว้างขวางมากขึ้น ชอบเรื่องวิทยาศาสตร์ ชีวประวัติบุคคลสำคัญ เรื่องเด็กวัยเดียวกัน เรื่องโรงเรียน กีฬา งานอดิเรก สัตว์ แมลงต่างๆ เรื่องท้องถิ่น ประเพณี พื้นบ้าน

เด็กวัยนี้จะรู้จักวินัยในการอ่าน หาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สงสัยและอยากรู้อยากเห็น เด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ การทดลองต่าง ๆ เรื่องที่ขมวดปมให้คิด เรื่องผจญภัยในอวกาศ ประวัติศาสตร์ เกมคอมพิวเตอร์ ส่วนเด็กหญิงยังคงสนใจเรื่องในครอบครัว และเริ่มสนใจอ่านหนังสือนวนิยายรัก ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบ เรื่องสัตว์ เช่น แมลง และ ผีเสื้อมาก เด็กวัยนี้จะเข้าใจหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้ดี

นอกจากนี้เด็กวัยนี้จะชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สังคม ประวัติศาสตร์ เกษตร การเพาะปลูก สุขภาพอนามัย โภชนาการ กีฬา วรรณคดี บทละคร คำประพันธ์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา อาชีพ และเศรษฐกิจ และเด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องมากกว่ารูป ส่วนมากจะชอบหนังสือขนาดฉบับกระเป๋า (Pocketbook) ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน (Cartoon) และชอบอ่านนิตยสาร โดยเฉพาะนิตยสารที่มีเรื่องที่น่าสนใจพิเศษ

6. วัย 15-20 ปี วัยรุ่น (Adolescence) สนใจเรื่องการแต่งกาย วิธีการเรียนให้เก่ง การจำเป็นคนเก่ง เด่น จิตวิทยาต่างๆ งานอดิเรก มรยาทสังคม การวางแผน การคบเพื่อน การคบเพศตรงข้าม ชอบอ่านเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพ การรักษาสุขภาพ อนามัย วรรณคดี โคลงกลอน นวนิยายรัก ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า คอมพิวเตอร์ การทดลองเรื่องที่เป็นความรู้ เป็นต้น วัยรุ่นทั้งเด็กหญิงและชายชอบอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือการ์ตูนมาก

7. วัยผู้ใหญ่ (ตอนต้น) (Early Adulthood) 24-40 เป็นวัยที่แสวงหาความรู้ความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพ ตามสาขาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา ทั้งหญิงและชายจะมีความสนใจแตกต่างกัน สนใจด้านธุรกิจ การบริหาร ตลาดหุ้น การเมือง ปัญหาสังคม การท่องเที่ยว ศิลปะ ดนตรี ศาสนา โบราณคดี วรรณคดี เป็นต้น

วัยกลางคน (Middle Age) 41-60 ปี วัยนี้เป็นระยะที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของชีวิตตามที่เคยใฝ่ฝันหรือตั้งความหวังไว้

ความสนใจในการอ่านและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละคนและวัยจะมีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะพบความหลากหลายทางด้านการอ่าน แต่สิ่งที่สำคัญ คือการเลือกชนิดหนังสือและเนื้อหาในการสอนอ่านให้ตรงกับวัยและความสนใจของเด็ก เพราะเด็กที่อ่านซ้ำมักจะมีประสบการณ์ในเรื่องการอ่านเรื่องที่มีขนาดยาว และไม่สามารถเข้าใจเรื่องได้ (Hetzroni, Orit E and Shrieber, Betty, 2004: Online)

ดังนั้น ครูไม่เพียงแต่เอาใส่ใจกับวิธีการสอนอ่านและสอนเขียน เท่านั้น ต้องสนใจเรื่องบทความหรือหนังสือที่จะนำมาให้นักเรียนอ่านด้วย

2.5 ปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงปัญหาที่มีผลในการอ่านหนังสือว่ามาจากหลายสาเหตุ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 22) สรุปปัญหาของการอ่าน ไว้ว่า

1. ไม่ชอบอ่าน ชอบคุโทษที่ค้น เล่นคอมพิวเตอร์และดูวิดีโอที่ค้นมากกว่า

2. ไม่มีเวลาเพราะทำงานมากหรือการบ้านมาก
 3. ไม่มีเงินซื้อสื่อการอ่าน
 4. ไม่มีคนช่วยสอนอ่านเวลาอ่านไม่ออกหรือมีปัญหาในการอ่าน
 5. อ่านไม่ออก (ไม่เคยเรียนหนังสือหรือเรียนมานานแล้วไม่ได้อ่านอีกทำให้ลืม) อ่านแล้วไม่เข้าใจ
 6. สุขภาพไม่ดี เช่น สายตาสั้น ยาว เอียง หูตึง หูหนวก หรือมีโรคประจำตัว
 7. พิกการ เช่น ตาบอด หรือพิกการอย่างอื่นทำให้หยิบจับหนังสือไม่สะดวก
 8. ไม่มีสมาธิในการอ่าน
 9. มีปัญหา ทั้งปัญหาครอบครัวและปัญหาที่โรงเรียน
 10. ไม่เห็นความสำคัญของการอ่านจึงไม่อ่าน
 11. ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมที่จะอ่าน เช่น ร้อนอบอ้าว แสงสว่างไม่เพียงพอ
 12. ตัวหนังสือเล็กเกินไป อ่านยาก ไม่เหมาะสมกับผู้อ่าน เช่น เด็กและคนชรา
 13. ไม่มีหนังสืออ่าน เช่น อยู่ชนบทหนังสืออ่านไม่ค่อยมี
 14. พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน จึงไม่ส่งเสริมให้อ่าน
 15. มีโรคเกี่ยวกับสมองทำให้อ่านหนังสือไม่ได้ หรืออ่านช้า เช่น โรคดิสเล็กเซีย (Dyslexia) และโรคออทิสซึม (Autism)
 16. มีนิสัยไม่ดีในการอ่านทำให้อ่านช้า เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการอ่าน ได้แก่ การอ่านทีละคำ ชอบอ่านออกเสียง (เวลาอ่านในใจ) หรือทำปากขมุขมิบไปด้วย ใช้นิ้วชี้ตัวหนังสือไปด้วยขณะที่อ่าน สายตาระยะไปมาตามบรรทัดที่ละบรรทัด การกวาดสายตาช้า เวลาเปิดหน้าหนังสือชอบใช้นิ้วแตะน้ำลาย ชอบอ่านกลับไปกลับมา ใจลอยไม่มีสมาธิในการอ่าน ฝันกลางวัน (Day Dream) และชอบเปิดพจนานุกรมหาคำแปล คำศัพท์ทุกคำที่พบทำให้อ่านช้า
 17. ไม่มีเทคนิคหรือวิธีการในการอ่านหนังสือบางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง ได้แก่ หนังสือพจนานุกรม ต้องรู้จักใช้คำนำทางที่อยู่ตอนบนของหน้ากระดาษทุกหน้า เพื่อให้อ่านได้รวดเร็ว การใช้หนังสือสารานุกรมต้องรู้จักใช้ดัชนีช่วยค้นการค้น การค้นหนังสือสารคดี ต่าง ๆ ต้องรู้จักใช้บัตรรายการในห้องสมุด หรือใช้บรรณานุกรมช่วยในการเขียนรายงาน และการค้นคว้า เป็นต้น
 18. วิธีการสอนของครูทำให้ไม่อยากอ่าน น่าเบื่อ เป็นการบังคับให้อ่าน ทำให้เด็กต่อต้าน
 19. โรงเรียนไม่มีห้องสมุด ในชุมชนไม่มีห้องสมุดประชาชนหรือหอสมุดแห่งชาติ นอกจากนั้นห้องสมุดไม่มีกิจกรรมดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน ขนาดห้องสมุดเล็กเกินไป อากาศร้อน แสงสว่างไม่เพียงพอ บรรณารักษ์ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ปิดห้องสมุดเร็วและปิดบ่อยๆ การบริหารไม่ดี ฯลฯ
- แม้ในการอ่านจะพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่มีผลกระทบต่ออ่านจนทำให้การอ่านไม่มีประสิทธิภาพ แต่ทุกปัญหาที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้นนั้นล้วนเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ เพราะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่สามารถพัฒนาและเกิดขึ้นได้หากได้รับการสอนอ่านอย่างถูกต้องตามทฤษฎีและรูปแบบการอ่าน

2.6 แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการสอนอ่าน

ในการสอนอ่านจำเป็นต้องมีหลักทฤษฎีและรูปแบบในการสอนอ่านเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการสอนอ่าน ซึ่งมณีนรัตน์ สุกโชติวัฒน์ (2548: 20) ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางการอ่านที่สำคัญ คือ ทฤษฎีการอ่านรูปแบบล่างขึ้นบนและรูปแบบบนลงล่าง

1. ทฤษฎีการอ่านรูปแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up Theory of Reading) หมายถึง ทฤษฎีที่เน้นองค์ประกอบย่อยของภาษา กล่าวคือ การเน้นให้ผู้่านคำนึงถึงลักษณะที่เป็นหน่วยเล็ก (So all Units Features) ของคำ ตั้งแต่การพิจารณาตัวอักษร เมื่อต้องการอ่านเป็นคำ พิจารณาคำเมื่ออ่านวลี และพิจารณาวลีเมื่ออ่านประโยค หรือเมื่อต้องการทราบความหมายของคำต้องพิจารณาคำแต่ละคำในประโยค กระบวนการเข้าใจความดังกล่าวเริ่มจากการถอดรหัสจากระดับล่างขึ้นสู่ระดับบน เนื่องจากนักพฤติกรรมนิยม (Behaviorist) เชื่อว่าการอ่าน คือ การจำคำเพื่อให้เกิดความเข้าใจบทอ่าน จึงต้องเน้นไปที่การกวาดสายตาไปตามตัวอักษร เพื่อรับรู้คำและพิจารณาคำ วลี และประโยค และการที่จะเข้าใจบทอ่าน ผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้ทางภาษา ได้แก่ คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ และความสัมพันธ์ของประโยคในข้อความ

2. ทฤษฎีการอ่านรูปแบบบนลงล่าง (Top-down Theory of Reading) หมายถึง ทฤษฎีที่เน้นความหมายไม่ได้เน้นองค์ประกอบย่อย กล่าวคือ เป็นแนวคิดที่เน้นให้ผู้่านให้ความรู้และประสบการณ์เดิม โดยให้เหตุผลว่า ความเข้าใจในการอ่านเริ่มต้นจากส่วน “ศรัทธา” นั่นคือสมมติหรือความคิดของผู้อ่าน จากงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจบทอ่านได้ดี ถ้าผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์พื้นฐานหรือความรู้และประสบการณ์เดิมอย่างไรก็ตาม ถ้าปราศจากความรู้และประสบการณ์เดิม ผู้อ่านจะไม่สามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านในกระบวนการนี้ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการคาดคะเนทั่วไปเกี่ยวกับสาระที่อ่าน โดยใช้พื้นฐานความรู้เดิม ในรูปแบบบนลงล่างนี้เป็นรูปแบบที่เรียกกันว่ารูปแบบทางจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguist Model) ซึ่งผู้อ่านจะเริ่มด้วยการคาดคะเนว่าบทอ่านกล่าวเกี่ยวกับเรื่องอะไร

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาแนวคิดผสมผสาน

ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา มีหลายทฤษฎี แต่ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2543: 296-300) ได้พัฒนาเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาแนวคิดผสมผสานเพื่อพัฒนาผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยมีวิธีการ

1) Sensorimotor Learning ในขั้นแรกของชีวิต ทารกเรียนรู้สิ่งแวดล้อมด้วยประสาทสัมผัสที่สมองแดนเคลื่อนไหว (Sensor Motor Learning) เช่น รู้สึกถึงสิ่งที่รองรับร่างกายว่าอ่อนหรือแข็ง เปียกหรือแห้งความรู้สึกจากภายในก็ไม่มีมากอย่างที่เห็นชัดกว่าสิ่งอื่นคือ รู้สึกหิวหรืออึดอัด การเปล่งเสียงร้องขึ้นนี้เป็นพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าอันไม่เป็นทางการ เช่น รู้สึกร้อนอึดอัด ต้องการคลายจากภาวะอย่างนั้นจึงร้องขึ้น จึงไม่ว่าเป็นการเรียนรู้ภาษา จึงเมื่อร่างกายพัฒนาถึงขั้นหูได้ยินเสียงคนอื่นหรือเสียงตนเอง และเป็นสิ่งเร้าให้ทำเสียงตอบสนอง โดยพยายามฝึกและลองใช้อวัยวะทำเสียงต่างๆ ในช่องปาก จึงนับว่าเป็นการเรียนรู้ภาษาพูด

2) การเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาเพราะทารกเกิดมาในโลกที่คนทั้งหมดสื่อสารกันด้วยภาษาทารกผู้มีความผิดปกติทางสรีระมีอวัยวะเปล่งเสียงพร้อมอยู่แล้วแต่ยังขาดแต่การเรียนรู้วิธีใช้อวัยวะเท่านั้น เมื่อทารกได้ยินและเห็นบุคคลที่แวดล้อมใช้ภาษากับเขาจึงเป็นสิ่งเร้าให้เลียนแบบในระยะเวลาเล่นเสียง (Babbling Stage) ทารกได้ฝึกทำเสียงด้วยตนเอง เกิดความพอใจที่จะใช้เสียงเป็นเครื่องเล่น พัฒนาการต่อไป ถึงขั้นเลียนเสียงคนอื่นที่แวดล้อมซึ่งก้าวหน้ามาสู่การเรียนรู้เสียงจนเหมือนตัวแบบ และรู้ความหมายของเสียงนั้นในที่สุด ไม่เป็นการเกิน

จริงถ้าจะกล่าว ทารกไม่อาจพูดได้เลย ถ้าไม่รู้จักเลียนเสียงคนอื่นพูด จึงไม่มีแบบให้เลียนทำเสียงได้แค่เล่นเสียง (Babbling) อันไม่สามารถสื่อความหมายของถ้อยคำให้คนอื่นเข้าใจ

3) การทำให้เหมือนตัวแบบ (Identification) คู่กับการเลียนแบบคือการทำให้เหมือนตัวแบบเด็กไม่ได้เลียนแบบเฉพาะการออกเสียงเท่านั้น แต่ยังเลียนลักษณะนิสัยใจคอ ท่าที จากบุคคลที่เขาเรียนมา (Identification Figures หรือ Models) ที่พอเข้าใจ รู้สึกสนิทสนมเลียนภาษาได้เร็ว และมีกิริยาวาจาจากตัวต้นแบบที่มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า เด็กผู้หญิงส่วนมากพูดภาษาเร็วกว่าชาย (ขนาดอายุเท่ากัน) ช่างพูดมากกว่าตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ในโรงเรียนเด็กหญิงชอบเรียนภาษาและวิชาเกี่ยวกับภาษาได้ผลดีกว่าเพื่อนนักเรียนชายและความผิดปกติทางภาษาก็พบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง มีผู้พยายามให้คำอธิบายปรากฏการณ์นี้ว่าเพราะผู้เลี้ยงส่วนมากเป็นเพศหญิงเด็กหญิงมีบุคคลเพศเดียวกับตนเป็นแม่แบบจึงช่วยให้การเลียน และเอาอย่างสะดวกและแนบแน่นกว่าได้มีการทดลองสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กหญิงและเด็กชายโดยใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อพิสูจน์ว่าผู้สอนไม่ใช่เป็นบุคคลที่มีเพศเป็นเครื่องชวนให้เอาอย่างแล้วจะได้ผลอย่างไรปรากฏว่าเด็กชายเรียนภาษาดีกว่าเด็กหญิง

4) การตอบสนองหลายอย่างพร้อมกันต่อสิ่งเร้าหลายตัว (Multiple Response Learning) พฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าคือ ความพยายามลองใช้อวัยวะเครื่องเปล่งเสียงต่างๆ ทำงานสัมพันธ์กันหลายส่วนพร้อมกัน ได้แก่ ส่วนสมอง ทำหน้าที่มองเห็น ได้ยิน สะสมความจำ จำได้ว่าแม่แบบ (คือตัวเร้า) นั้น ทำริมฝีปากอย่างไร มีสีหน้าท่าทางสายตาคิ้ว และสัมผัสตัวทารกทำไปด้วยอาการอย่างไรทารกทำพฤติกรรมตอบสนองเช่นเดียวกัน เช่น เมื่อพูดก็ยกมือขยับตัว ฯลฯ เอาอย่างด้วยแต่อวัยวะของทารกนั้นบางทีก็ยังไม่สมบูรณ์เท่าแม่แบบ เช่น เมื่อฟันหน้ายังไม่งอก ก็ไม่สามารถออกเสียงที่ต้องใช้ฟันหน้าแต่ริมฝีปากล่างเป็นต้น เด็กที่พูดช้ากว่าปกติหรือเด็กที่พูดติดอ่าง อาจเนื่องจากอวัยวะที่ต้องทำงานประสานกันนั้น บางส่วนยังไม่เจริญถึงวุฒิภาวะ (Maturation) เพื่อทำงานตามหน้าที่ของมันสิ่งเร้าที่เป็นตัวก่อให้เกิดพฤติกรรมนั้นมีมากมายหลายประเภท อาจจะเร้าในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลาก็ได้ สิ่งเร้านี้ได้แก่ บุคคลที่แวดล้อม พ่อ แม่ พี่ พี่เลี้ยง ทีวี ฯลฯ ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัวเป็นสิ่งเร้าทางอ้อมเหมือนกัน องค์ประกอบเหล่านี้มีส่วนในพัฒนาการทางภาษาและความคิดของเด็ก มีผู้ทำการวิจัยพบว่าในหลายกรณีมีความผิดปกติทางภาษาของเด็ก หาได้เกิดจากความผิดปกติของสมองหรือประสาทสัมผัสไม่ แต่เกิดจากความบกพร่องของสิ่งแวดล้อม เช่น ผู้ปกครองเด็กเร่งรัดให้เด็กกระทำการสิ่งใดๆ เกินกำลังสามารถ เด็กขาดความอบอุ่นใจ ไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้ปกครองและคนแวดล้อมเพียงพอ เด็กที่ถูกปล่อยปละละเลย เด็กที่มีความกดดัน ทางอารมณ์อยู่เสมอ ฯลฯ มีกรณีศึกษาบางรายที่พบว่า เด็กที่มองดูเฟินๆ คล้ายมีระดับเขาวัวปัญญาต่ำกว่าปกติแต่จริงๆ ไม่ใช่เด็กปัญญาอ่อนเด็กประเภทนี้มีอารมณ์รุนแรง โต้ตอบสังคมโดยพฤติกรรมหลีกเลี่ยงที่ดื้อรั้น (Withdrawal And Negativism) ฉะนั้น การใช้ภาษาติดต่อกับผู้อื่นจึงพัฒนาช้า

5) การเรียนแบบสัมพันธ์ภาวะ (Associative Learning) เด็กเรียนรู้คำศัพท์และความหมายของคำ โดยเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียง, สิ่งของพฤติกรรม เป็นการรู้แบบหูถึงตา เช่น ทารกเรียนรู้คำว่าตุ๊กตาได้ทันทีเมื่อแม่ยื่นตุ๊กตาให้ แล้วบอกว่า "นี่ตุ๊กตา" ทารกสามารถรู้จักชื่อสัตว์ต่างๆ และลักษณะพิเศษของสัตว์นั้นๆ ถ้าได้รับแจกตุ๊กตารูปสัตว์ (เช่น ตุ๊กตาทมิ) และได้รับคำบอกเล่าว่า สัตว์ที่มีรูปร่างเหมือนตุ๊กตานั้น เขาเรียกชื่อมันว่าอย่างไร. พฤติกรรมอื่นก็เรียนรู้ด้วยวิธีนี้ เช่น เมื่อทารกร่วมมือจะจับไฟ แม่ร้องห้ามว่า "อย่า" แล้วตีมือ ต่อกไปทารกนั้นยื่นมือไปหาสิ่งอื่นแล้วได้ยินคำว่า "อย่า" ก็

ชะงักมือไว้ (การเรียนรู้วิธีนี้ ใช้ได้ตลอดจนเป็นผู้ใหญ่เรียนรู้วิชาการสูงๆ ขึ้นไป ถ้าวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์เนื่องกันเป็นเหตุผลซึ่งกันและกันย่อมเรียนเข้าใจและจำได้แม่น)

6) การเรียนรู้แบบถามตอบ (Questioning-Answering) เด็กที่มีการพัฒนาการทางกายและใจมาด้วยดี ย่อมเกิดอารมณ์อยากรู้ อยากเห็น ถ้าภาษาที่เด็กได้เรียนรู้ไปบ้างนั้น เช่น เมื่อความเข้าใจสิ่งหนึ่ง มีความใกล้เคียงกับความเข้าใจอีกสิ่งหนึ่ง แต่เค้ายังไม่เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสองสิ่งนั้น เค้าย่อมอยากทราบว่า มันสัมพันธ์กันอย่างไร เช่น เมื่อเด็กเข้าใจว่าถ้วยแก้วที่วางอยู่บนโต๊ะเป็นถ้วยแก้วไม่แตกใส่น้ำดื่มได้ แต่ถ้วยแก้วที่อยู่ที่พื้นเรือนริมน้ำโต๊ะ เป็นถ้วยแก้วแตกกลายเป็นเศษแก้วหลายชิ้นใส่น้ำไม่ได้ เขาก็อยากรู้ว่าทำไมถ้วยแก้ว (เดิมเป็นถ้วยแก้วดี ๆ) จึงแตกเมื่อมันตกลงมาจากโต๊ะ เขาจึงตั้งคำถามเอากับคนที่น่าจะตอบได้ การตั้งคำถามจึงเป็นการขยายความสามารถทางภาษาให้กว้างขวางออกไปหลายมิติ

7) การลองผิดลองถูก (Trial And Error) และการให้การเสริมแรง (Reinforcement) การเลียนแบบที่ดี การพยายามทำตัวให้เหมือนก็ดี การตอบสนองต่อสิ่งเร้าก็ดี ฯลฯ อยู่ใต้กฎของการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก และการเสริมแรงเพราะการเรียนรู้ภาษาเป็นการฝึกทักษะ ซึ่งต้อง ลงมือปฏิบัติที่อาจมีทั้งปฏิบัติได้ถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง เด็กที่ใช้ภาษาได้ถูกต้องถ้ามีการเสริมแรง ก็จะฝึกฝนทักษะนั้นๆ ต่อไปจนใช้ภาษาได้คล่องเป็นอัตโนมัติ ในทางตรงกันข้ามเด็กที่ใช้ภาษาผิดๆ ได้รับการเสริมแรงทางลบ ทำให้เด็กหยุดพฤติกรรมเช่นนั้นและใช้ภาษาเฉพาะที่ถูกต้อง

8) การถ่ายทอดการเรียนรู้ (Transfer Of Learning) การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ง่ายขึ้น ถ้าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องพ้องกันมาก่อนบ้าง เช่น ที่เคยหัดขับรถยนต์รุ่นเก่าชำนาญอยู่แล้ว ต่อมาขับรถยนต์รุ่นใหม่ๆ ปีใหม่ๆ แม้มีบางส่วนแตกต่างจากรุ่นเก่าก็ไม่เป็นการยากลำบากเกินไป เพราะหลักการใหญ่ของการทำให้รถเล่นไปนั้นไม่แตกต่างกันไกลหลักการนี้เป็นจริงในการเรียนภาษาของเด็ก เช่น เด็กรู้จักไก่อยู่แล้ว ผู้ใหญ่สอนให้รู้จักเป็ดแล้วต่อไปรู้จักห่าน โดยชี้ให้เห็นความเหมือนกันและต่างกัน เด็กจะจำได้ไว ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่อง ๆ ต่อไป ในภายหน้า จึงมีคำเรียกการถ่ายทอดความรู้ที่ช่วยส่งเสริมกันดังนี้ว่าการถ่ายทอดทางบวก (Positive Transfer)

9) การทำซ้ำๆ จนกลายเป็นอัตโนมัติหรือการสร้างนิสัยทางภาษามนุษย์เรามีอวัยวะเครื่องเล่นเสียงที่สามารถเปล่งเสียงติดต่อกันได้เป็นเวลานาน ๆ ซึ่งต้องอาศัยปัจจัย คือ สมองเดิน เคลื่อนไหวสามารถบังคับกล้ามเนื้อเครื่องเปล่งเสียงให้ทำงานได้ว่องไวและสมองในแดนรู้คิดมีคำตอบในความคิด (Inner Language) เพียงพอที่จะใช้ในเหตุการณ์นั้นๆ ผู้ที่พูดตะกุกตะกักหรือที่พูด อ้อ - อ้า - เอ้อ เข้ามาขวางระหว่างประโยคนั้นเพราะอวัยวะเปล่งเสียงบกพร่องแล้ว ต้องนับว่าคำในความคิดของเขาหล่นไหลออกมาไม่ทันสมองแดนเพื่อนไหวไม่มี "วัตถุดิบ" ส่งให้กล้ามเนื้อและส่วนในทำการเปล่งเสียงได้ออกมาให้ต่อเนื่องกันไป การพูดตะกุกเช่นนี้ ผู้ฟังไม่ค่อยได้เนื้อความติดต่อกันแม้ผู้พูดเองก็คงไม่พอใจเหมือนกัน ฉะนั้นความมุ่งหมายปลายทางของการเรียนรู้ภาษาจึงอยู่ที่ความสามารถในการใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติไม่ต้องรอนึก ถ้าเด็กต้องการพูดถึงยานพาหนะที่ล่อน้ำ ต้องเสียเวลานึกว่า ต้องเรียกว่า "เรือ" หรือต้องพูดว่า "เลื่อ" ย่อมแสดงว่ายังใช้ภาษาให้ถึงจุดสมบูรณ์การใช้ภาษาได้ถึงสมบูรณ์ต้องกระทำโดยฝึกซ้ำแล้วซ้ำอีกจนชำนาญ ฉะนั้นจึงกล่าวกันว่า การเรียนรู้ภาษาไม่ว่าทักษะใดเป็นการสร้างนิสัย (Habit formation) ที่เรียกว่าผู้ใดเป็นนักพูดที่ดีต้องเพล็น

เพราะเขาได้ฝึกพูดเป็นนิสัยใช้ว้อยวะได้ ว่องไวถูกต้อง และถ้อยคำในความคิดออกมาเป็นคำพูดจากปากได้ดีนั่นเอง

10) เรียนภาษาพร้อมกับเรียนความคิดรวบยอดเด็กเรียนภาษาไปพร้อมๆ กับเรียนคำศัพท์ และความคิดรวบยอด (ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตามแนว Pragmatic) ได้แก่การเรียนภาษาจากหูและตา ส่งผลไปถึงความคิดรวบยอด อาจเข้าใจได้โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ ได้แก่ เมื่อเราดูละครหรือภาพยนตร์ที่มีผู้แสดงบทบาททำอากัปกิริยาไปพร่างพุดเรื่องกับกิริยานั้นไปพร่าง ด้วยภาษาที่เราไม่เข้าใจเลย แต่เราต้องการเข้าใจเป็นที่สุดเราคงจับจดคำศัพท์คำใดคำหนึ่งปรับเข้ากับวัตถุชิ้นใดชิ้นหนึ่ง ในขั้นแรกคงจะผิดเป็นส่วนมาก แต่เมื่อพยายามปรับคำกับสิ่งของหรือบุคคลหรือเหตุการณ์นั้นไปศัพท์ใดได้ยินบ่อยก็อาจปรับให้ลงตัวกับสิ่งของหรือบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกันได้ถูกต้อง เช่น ในการเรียนความคิดรวบยอด เสียงที่เปล่งว่า "แม่" เดิมที่เขาได้ยินคำว่า "แม่" กับคำอื่นๆ และได้เห็นสิ่งของและหน้าคนอื่นๆ มากมายดูสับสนกันหมด เมื่อคอยดูไป ฟังไปก็ค่อยชัดแยกออกได้ว่า คำว่า "แม่" ไม่ใช่สิ่งที่เป็นน้ำเอามาให้ดูดดื่ม ไม่ใช่หน้าคนตัดผมสั้นเสียงห้าวๆ ไม่ใช่หน้าฝนกลมกลมไว้ผมเปีย ฯลฯ ไล่เรียงลงมา ในที่สุดก็พบว่า คำว่า "แม่" คือคนไว้ผมยาวผิวขาวเสียงอ่อนหวาน ฯลฯ คนนี้เองซ้ำอันก็เกิดความเข้าใจวิธีนี้ยิ่งเรียนรู้ศัพท์มากขึ้นก็เป็นสะพานให้รู้ศัพท์คำอื่นได้ง่ายและสะดวกขึ้นทุกที

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful verbal Learning) ของ Ausubel, David เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมายการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยง (Subsume) สิ่งทีเรียนรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของผู้เรียนผู้เรียนจะเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยการรับหรือด้วยการค้นพบวิธีทีเรียนอาจจะเป็นการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจอย่างมีความหมายหรือเป็นการเรียนรู้โดยการท่องจำโดยไม่คิดก็ได้การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่ต้องเรียนรู้ให้ฟังและผู้เรียนรับฟังด้วยความเข้าใจจะสัมพันธ์กับโครงสร้างทางพุทธิปัญญาที่ได้เก็บไว้ในความทรงจำและจะสามารถนำมาใช้ได้ในอนาคตเป็นทฤษฎีที่อธิบายการเรียนรู้เกี่ยวกับพุทธิปัญญา (Cognitive Learning) ตัวแปรทีมีความสำคัญในการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมายมี 3 อย่างดังนี้

1) สิ่ง (Materials) ทีจะต้องเรียนรู้จะต้องมีความหมายมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้และเก็บไว้ในโครงสร้างพุทธิปัญญา (Cognitive Learning)

2) ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์และมีความคิดทีจะเชื่อมโยงสิ่งที่เคยเรียนรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับความรู้เก่า

3) ความตั้งใจของผู้เรียนและการทีผู้เรียนมีความรู้ความคิดทีจะเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งทีมีอยู่ในความทรงจำแล้วแนวคิด (Ausubel) ทีนำมาใช้กับการพัฒนาการอ่านและการฝึกทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพและได้รับผลดีนั้นผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมในการอ่านและความพร้อมจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของการทีจะอ่านสิ่งนั้น ความพร้อมคือความสามารถทีมีอยู่ในตัวทีจะรับเอาสิ่งนั้นเช่นประสบการณ์การเรียนรู้ กรรรมพันธุ้วุฒิภาวะและคุณสมบัติอื่นประจำตัวส่วนความต้องการทีจะอ่านหรือทีจะเรียนรู้นั้นจะขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าสื่อหรือสิ่งทีจะอ่านเพราะสิ่งเร้านั้นจะทำให้มีส่วนช่วยในความต้องการ (ปราณี วงศ์ชัย, 2550: 17-18) การทำวิจัยผู้วิจัยต้องการแก้ไขปัญหานักเรียนทีมีความบกพร่องทางด้านการอ่านผู้วิจัยจึงเลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบล่างขึ้นบนเพราะในทฤษฎีนี้คำนี้ถึงลักษณะทีเป็นหน่วยเล็ก (small Units-features)

ของคำไปจนถึงการอ่านประโยคและทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Verbal Learning) ของ Ausubel, David เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมายการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยง (Subsume) สิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของผู้เรียนและยังนำทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาแนวคิดผสมมาพัฒนาด้านการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการอ่านให้เกิดประสิทธิภาพต่อไปแต่ทั้งนี้ การสอนจะมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นไปหากครูผู้สอนได้ศึกษาหลักการและวิธีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าสีเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจและความจำของผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้สี (Theories of Color Perception) ที่กล่าวว่า สี เป็นสิ่งที่เรียกความสนใจ เพิ่มความสวยงาม ความมีชีวิตชีวา ที่สำคัญสีมีอิทธิพลต่อความทรงจำเพราะการทำงานของประสาทที่อยู่หลังจอร์รับภาพจะถูกกระตุ้นด้วยสีใดสีหนึ่งเพื่อให้เกิดการรับรู้ (รัจรี นพเกตุ, 2540: 102)

3. การเขียน

3.1 ความหมายของการเขียน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546: 203) ให้ความหมายว่า การเขียน หมายถึงขีดให้เป็นตัวหนังสือหรือตัวเลข ขีดให้ป็นเส้นหรือรูปต่างๆ วาดตัวหนังสือ

วัลภา กาแก้ว (2550: 28) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า การเขียน คือ การสื่อความหมายโดยการอธิบายความรู้สึก ประสบการณ์ ความต้องการ จินตนาการของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและรับรู้ในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบถึงศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือการเขียนต้องใช้ภาษาที่งดงาม ประณีต ให้ความรู้ ความคิด จึงต้องใช้ศิลป์ในการเขียน ส่วนที่กล่าวว่าเป็นศาสตร์ ประกอบด้วยความรู้ หลักการและวิธีการ ซึ่งการเขียนเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้

วิวัฒน์ ประสานสุข (2541: 19) ให้ความหมายว่า การเขียน คือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนมีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพันปี ถ้ามีการรักษาให้คงอยู่สภาพเดิมไว้

สุดาพร บัวดก (2545: 14) กล่าวว่า การเขียน คือ การแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการของผู้ส่งสารออกไปเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจได้รับทราบความรู้ความคิดและประสบการณ์แก่บุคคลชั้นหลังๆ ได้โดยถูกต้องสมบูรณ์

สวัสดิ์ สุขโสม (2551: 17) ให้ความหมายของการเขียน คือ การแสดงออกซึ่งความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ เจตคติหรือประสบการณ์โดยใช้ภาษาเขียนหรือสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสิ่งดังกล่าวออกมาให้อ่านทราบตามที่ผู้เขียนต้องการ

รจนา ยอดดี (2551: 42) สรุปไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางภาษา หรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์ของผู้เขียนประกอบกัน สมควรที่จะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า การเขียนคือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด แสดงผ่านตัวอักษรไปสู่ผู้รับสารเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจและรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้ส่งสาร

3.2 ความสำคัญของการเขียน

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2540: 166) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญเพราะการเขียนหนังสือผิดเป็นการบ่งบอกว่าผู้นั้นไม่สนใจในการใช้ภาษา

วรรณ โสมประฐา (2542: 156) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่าการเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเขียนอย่างหนึ่งเพราะเด็กต้องรู้จักการสะกดคำได้ถูกต้องก่อน จึงสามารถเขียนเป็นประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าเด็กเขียนสะกดคำไม่ได้เด็กจะไม่เข้าใจเรื่องจากผู้อื่นและแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดตนเองไม่ได้ กล่าวคือ สื่อสารกันไม่ได้นั่นเอง ดังนั้น การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการเขียน เด็กควรเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มเขียนคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและช่วยให้ใช้คำต่างๆ ได้ถูกต้อง

รจนา ยอดดี (2551: 43) สรุปไว้ว่า การเขียนเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะนอกจากจะช่วยสื่อความหมายและคงความถูกต้องของหลักภาษาแล้วยังทำให้การเขียนที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานของการเขียนในการเรียนวิชาอื่นๆ ด้วยและทำให้ผู้เขียนมั่นใจในการเขียนของตนมากขึ้น

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการดำเนินชีวิตเพราะการเขียนจะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ และในการเขียนนั้นต้องคำนึงถึงความถูกต้องทุกครั้ง

3.3 จุดมุ่งหมายของการสอนเขียน

กาญจนา วดี เทิรเมฆ (2548: 37) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการสอนเขียน เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนต่อไปนี้

1. เขียนตัวหนังสือได้ชัดเจนสวยงามน่าอ่านมีความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เขียนตัวหนังสือได้ถูกต้องตามอักขระวิธี
3. เลือกคำได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อความและความนิยม
4. ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาที่กะทัดรัด
5. สามารถแก้ไขสำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาได้
6. เขียนเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้
7. เขียนตอบคำถามได้ตรงประเด็น
8. เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำชักจูงโน้มน้าวจิตใจ
9. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง
10. เขียนได้ถูกต้องตามแผนการเขียนทุกประการ

3.4 หลักการสอนเขียน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหลักการสอนเขียน เพื่อให้การสอนเขียนเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังที่ วราลักษณ์ จันตะโมกษ์ (2550: 18) ได้เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเรียนของนักเรียนเสียก่อนที่จะมีการสอน ในกรณีไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ก็ควรที่จะสร้างแบบทดสอบตัวเองไว้ใช้เอง ซึ่งใช้สำหรับดังกล่าวนี้จะช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนเหล่านี้มีความสามารถทางการเขียนมากน้อยแค่ไหน นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียนหลังจากได้สอนไปแล้วทุกระยะ

2. การสอนทักษะทางการเขียนนั้นไม่จำเป็นที่จะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรไปกำหนดเรื่องให้ตายตัว ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียนหรือเขาควรจะมีส่วนร่วมในการเสนอหัวข้อเรื่องด้วย

3. การสอนทักษะการเขียนครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่น ๆ คือทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และสามารถให้สัมพันธ์ไปถึงวิชาการอื่น ๆ หลักภาษา ศิลปศึกษาและวิชาอื่นๆ ได้ก็จะเป็นการดี

4. ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน นักเรียนส่วนมากไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือนทักษะอื่น ๆ ด้วยเหตุผลนี้ผู้สอนจึงควรใช้หลักของการเสริมแรง เสริมกำลังใจหลายรูปแบบ

5. การสอนเขียนนั้นครูไม่ควรมุ่งแต่จะให้กฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรให้การปฏิบัติจริง ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น

6. การสอนทักษะการเขียนที่จะให้ได้ผลนั้น คือ ไม่ควรคำอธิบายอย่างเดียวควรใช้สื่อประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจและไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดชัดเจน เช่น ควรจะมีวัตถุประสงค์อะไรบ้างและควรจะเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถเน้นพฤติกรรมกรรมการเขียนของผู้เรียนได้อย่างแจ่มชัด การนำเข้าสู่บทเรียนการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมที่จะให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ พร้อมทั้งสื่อการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล

8. นักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อว่าตัวเองจะได้รู้จักใช้ดุลยพินิจ และใช้วิจารณ์งานในการทำงาน

4. การอ่านและการเขียนสะกดคำ

การอ่านและการเขียนสะกดคำเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน และคุณภาพการอ่านและการเขียนสะกดคำของผู้เรียนย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา ด้วยความสำคัญดังกล่าวครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้อ่านและเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

4.1 การอ่านสะกดคำ

4.1.1 ความหมายของการอ่านสะกดคำ

การอ่านสะกดคำเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน และคุณภาพการอ่านสะกดคำของผู้เรียนย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านสะกดคำ ไว้ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2538: 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านสะกดคำไว้ว่า การอ่านสะกดคำเป็นการเปล่งเสียงออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมผสานเสียงเพื่อใช้ในการอ่านออกเสียงให้ตรงกับคำพูด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540: 92) เสนอไว้ว่าหมายถึงการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด แต่เน้นออกเสียงเฉพาะคำๆ หนึ่งและเน้นการเขียนให้ถูกต้อง เช่น

เรือน เรือ -เอือ - นอ - เรือน

บ้าน บาน - โท - บ้าน

กรมวิชาการ (2546: 133) ได้ให้ความหมายของการอ่านสะกดคำไว้ว่า หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำ จะต้องให้ผู้เรียนสังเกตรูปคำพร้อมๆ กับการอ่านและสอนอ่านสะกดคำพร้อมกับการเขียน ครูจะต้องให้อ่านสะกดคำแล้วเขียนคำพร้อมๆ กับการสอนสะกดคำ จะนำคำที่มีความหมายมาสอน เมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้ว ต่อไปจะต้อง ไม่ใช่วิธีการสะกดคำเพราะการสะกดคำจะเป็นเครื่องมือการอ่านคำใหม่ จึงให้อ่านเป็นคำโดยไม่สะกดคำ มิฉะนั้นผู้เรียนจะอ่านจับใจความไม่ได้และอ่านได้ช้า

สรุปได้ว่า การอ่านสะกดคำ หมายถึง การออกเสียงโดยนำเสียงพยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และตัวสะกด มาประสมกันเป็นคำอ่าน เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง

4.1.2 ความสำคัญของการอ่านสะกดคำ

การสะกดคำ เป็นพื้นฐานของการอ่านที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ซึ่งจะต้องเริ่มฝึกทักษะตั้งแต่ เริ่มเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทย และกลุ่มสาระอื่นๆ ช่วยให้อ่านได้อย่างถูกต้อง นำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนและในชีวิตประจำวัน ซึ่งนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสะกดคำ ไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2539: 156-159) ได้กล่าวไว้ว่า การสะกดคำ เป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเรียนรู้ อย่างหนึ่ง เพราะผู้เรียนต้องรู้จักสะกดคำได้ถูกต้องก่อน จึงจะสามารถเขียนเป็นประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าผู้เรียนเขียนสะกดคำไม่ได้ ผู้เรียนจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวจากผู้อื่นและ แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจ ความคิดของตนเองไม่ได้ กล่าวคือ สื่อสารกันไม่ได้นั่นเอง ดังนั้นการสะกดคำให้ถูกต้อง นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่านเขียน ควรสะกดคำให้ถูกต้องเสียแต่เริ่มเรียนคำ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน และช่วยให้ผู้เรียนใช้คำต่างๆ ได้ถูกต้อง

เนาวรัตน์ ชื่นมณี (2540: 18) กล่าวว่า การสะกดคำ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และความเป็นอยู่ของบุคคลในปัจจุบัน เพราะการสะกดคำที่ถูกจะช่วยให้อ่านและเขียนหนังสือได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้แจ่มชัด นอกจากนี้ยังอาจจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพการศึกษาของบุคคลนั้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 133-144) กล่าวว่า การสอนแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน หากครูไม่ได้สอนแจกลูกสะกดคำแก่ผู้เรียนในระยะเริ่มเรียนการอ่าน ผู้เรียนจะขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ ทำให้เมื่ออ่านหนังสือมากขึ้นจะสับสน อ่านหนังสือ ไม่ออกเขียนหนังสือผิด ซึ่งเป็นปัญหาของเด็กผู้เรียนไทยในปัจจุบัน ผลจากการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาอื่นๆ ด้วย เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสอนอ่านแจกลูก ครูควรเริ่มเมื่อผู้เรียนอ่านเป็นคำไปได้สักระยะหนึ่งแล้ว ซึ่งในระยะเริ่มแรกนี้อาจอยู่ในช่วงปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา เด็กเรียนการอ่านโดย การจำรูปคำที่เป็นคำพื้นฐาน กล่าวคือ เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นคำใกล้ตัวเด็ก แต่เมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนคำที่ต้องเรียนเพิ่มจำนวนมากขึ้น ผู้เรียนไม่สามารถจำรูปคำได้ ทั้งหมดการอ่านแบบแจกลูกสะกดคำจะช่วยให้ผู้เรียนประสมคำอ่าน และสามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตัวเอง การสอนอ่านแจกลูก

สะกดคำควรสอนในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 หากผู้เรียนอ่านได้แล้วการแจกลูกสะกดคำก็ไม่จำเป็นต้องไป ครูจึงสังเกตการอ่านของผู้เรียนด้วยว่าควรสอนแจกลูกสะกดคำมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคนเป็นประการสำคัญ

จากความสำคัญของการอ่านสะกดคำดังกล่าว สรุปได้ว่าการอ่านสะกดคำมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน เพราะการอ่านสะกดคำที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน ผู้เรียนรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและช่วยให้ผู้เรียนใช้คำต่างๆ ได้ถูกต้อง

4.1.3 ปัญหาการอ่านภาษาไทย

ปัญหาการอ่านหนังสือของเด็กไทยนับว่าเป็นโจทย์ข้อสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันโดยเฉพาะเด็กผู้เรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเกือบจะทุกโรงเรียนในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด และในทุกภาคของประเทศไทย คงมีเด็กผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่ยังอ่านหนังสือภาษาไทยไม่คล่อง เด็กผู้เรียนที่อ่านสะกดคำไม่ได้และอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง จนน่าเป็นห่วง เพราะการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตและการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ทั้งยังส่งผลต่อการพัฒนาชาติ เพราะประเทศที่จะพัฒนาได้ต้องอาศัยประชาชนในชาติที่มีความสามารถในการอ่านเลือกนำความรู้และความคิดมาพัฒนาชาติให้เจริญรุ่งเรือง การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองในทุกด้าน หากเด็กอ่านไม่ออกก็จะเกิดปัญหาในการพัฒนาทุกด้าน มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 24) ได้กล่าวถึงปัญหาในการสอนอ่านว่า ในการสอนอ่านนั้นมี 2 แบบ คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การอ่านออกเสียง ส่วนในการอ่านในใจเท่าที่พบมักจะ ได้แก่ อ่านซ้ำมาก อ่านข้าม อ่านเก็บความไม่ครบ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ เวลาอ่านทำปากขมุขมิบ และเวลาอ่านต้องใช้นิ้วชี้ทุกคนที่อ่านปัญหาการอ่านออกเสียงมีหลายประการ ได้แก่

1. อ่านไม่ออก ส่วนมากมักจะ ได้แก่ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ที่ยังจำหลักเกณฑ์ในการอ่านสะกดคำต่างๆ ไม่ได้ เช่น

- 1.1 อ่านคำที่ใช้อักษรต่ำและอักษรสูงที่มีวรรณยุกต์ เช่น ฟ้า ฟ้า น้า ท้า ฯลฯ
- 1.2 คำที่ประสมกับสระประสม เช่น เปลือก เปลียน เหมือน ฯลฯ
- 1.3 คำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามตัวสะกด เช่น ฟิช เมฆ บริเวณ สมบัติ ฯลฯ

2. อ่านคำผิด ลักษณะที่อ่านผิดส่วนมากมีดังนี้

2.1 อ่านคำที่มีอักษรนำผิด เช่น ผลิต (ผะ-หลิต) อ่าน ผลิต ปริ้มปรา (ปะ-ร่า-ปะ-รา) อ่านปริ้มปรา ขมุขมิ้ว (ชะ-หมุก-ชะ-มิ้ว) อ่าน ขมุขมิ้ว ฯลฯ

2.2 คำพ้องรูป เช่น เพลา-เพล่า (เพ-ลา) อ่านว่า เพล่า แหน-แห่น (แห่น) อ่านออกเสียง นสะกด ทั้งสองคำ พลี-พลี (พะ-ลี) อ่านออกเสียง พลี อ่านเป็น ล ควบทั้ง 2 คำ

2.3 อ่านคำหรือข้อความที่มีเครื่องหมายประกอบผิด เช่น คำที่มีเครื่องหมายไปยาลน้อย (๑) เครื่องหมายไปยาลใหญ่ (๓๓) โปรดเกล้าฯ อ่านว่า โปรดเกล้า ไปยาลน้อย การอ่านที่ถูกคือ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ในห้องเรียนมีกระดานดำ พัดลม ชั้น ฯลฯ อ่านผิดว่า ในห้องเรียนมีกระดานดำ พัดลม ชั้น ไปยาลใหญ่ ที่ถูกต้องอ่านว่า ในห้องเรียนมี กระดานดำ พัดลม ชั้น ละ

2.4 อ่านแยกคำหรืออ่านแบ่งวรรคตอนผิด ลักษณะ ดังนี้

2.4.1 แยกคำผิด เช่น โฉนด (ฉะ-โหนด) อ่านผิดเป็น โฉ-นด

2.4.2 แยกพยางค์ผิด เช่น เพลงเขมรอกโครง (ชะ-เหมน-อก-โครง) อ่านผิดเป็น เพลง-เขม-รอก-โครง

2.4.3 อ่านแยกคำหรืออ่านแบ่งวรรคตอนผิด เช่น ข้อความที่อยู่ในช่วงเล็บ คือข้อความขยายหรือรายละเอียดซึ่งตัดออกแล้ว ไม่ทำให้เสียใจความเดิมจะเหลือข้อความดังนี้ ที่ถูกควรอ่านว่าข้อความที่อยู่ในช่วงเล็บ คือ ข้อความที่ขยายหรือรายละเอียดซึ่งตัดออกแล้วไม่ทำให้เสียใจความเดิม

2.5 การอ่านออกเสียงผิด มีลักษณะดังนี้

2.5.1 อ่านตัว ออกเสียงพยัญชนะตัวหนึ่งเป็นพยัญชนะอีกตัวหนึ่ง เช่นเราไปเที่ยวภูเขาสนุกมาก อ่านว่า เราไปเที่ยวภูเขาสนุกมาก มองเห็นอาหารเป็นคำๆ อยู่ในจาน อ่านว่า มองเห็นอาหารเป็นคำๆ อยู่ในจาน

2.5.2 ออกเสียงคำที่ใช้ ร เป็น ล เช่น โรงเรียน เป็น โลงเรียน เรียบร้อย เป็นเลียบร้อย รื่นเริง เป็น ลิ่นเลิง ฯลฯ

2.5.3 ออกเสียงคำควบกล้ำผิด เช่น ปรับปรุง อ่าน ปับปุง คลาน อ่านว่า คานแกว่งไกว อ่านว่า แผงไฟ หรือ แก่งไก่อ

2.5.4 ออกเสียงคำผิดตามลักษณะของภาษาถิ่นเช่นเดียวกับคำพูด เช่น ผู้เรียนที่พูดภาษาถิ่นอีสาน อ่านข้อความ เขียนหนังสือ ว่า เขียนหนังสือ ผู้เรียนที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ อ่านข้อความ ตาพบงใหญ่ ว่า ตาพบงใหญ่ ผู้เรียนที่พูดภาษาไทยถิ่นเหนือ อ่านข้อความ เขาเดินไปพบช้าง ว่า เขาเดินไปพบช้าง เป็นต้น

2.5.5 ออกเสียงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศผิด เช่น อ่านคำ คอมพิวเตอร์ ตามรูปคำที่สะกด คือ คอม-พิว-เตอ ที่ถูกต้องอ่านว่า คอม-พิว-เต้อ

2.5.6 ใช้น้ำเสียงไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน เช่น ฉันทจะซื้อลูกม้าสักตัวหนึ่ง ผู้เรียนจะอ่านออกเสียงตามรูปคำที่มองเห็น ที่ถูกต้องจะอ่านออกเสียงว่า ฉันทจะซื้อลูกม้าสักตัวหนึ่งขโมยดอกไม้อีกกะซี่ ต้องอ่านออกเสียงว่า ขโมยดอกไม้อีกกะซี่ เธอมาถึงเมื่อไร ต้องอ่านออกเสียงว่า เธอมาถึงเมื่อไหร่ เป็นต้น

2.5.7 อ่านลากเสียง ยานคาง โดยมากเน้นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะอ่านออกเสียงในลักษณะเช่นนี้ เมื่อให้อ่านพร้อม ๆ กัน คือ จะลากเสียงยาว หลังจากอ่านคำแต่ละคำ ม้า-แก-ตัว-หนึ่ง เป็นต้น การอ่านลากเสียงหรือยานคาง ทำให้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น ทำให้เกิดคึดซ้ำ ความคิดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องไม่ต่อเนื่องกัน ถ้าไม่แก้ไขจะติดเป็นนิสัยทำให้เสียบุคลิกภาพในการอ่าน และทำให้เป็นคนเฉื่อยชา อ่านช้า ทั้งอ่านในใจและอ่านออกเสียงใช้เวลาในการอ่านข้อความแต่ละบรรทัดมากเกินไป โดยเฉพาะในการอ่านในใจ ซึ่งจะต้องอ่านได้เร็วกว่า การอ่านออกเสียง การอ่านหนังสือซ้ำมีผลเสียทำให้เกิดซ้ำ ทำให้รู้เรื่องซ้ำไม่ทันคนอื่น ถ้าทำจนติดเป็นนิสัยจะทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาตนเอง ในระดับประถมศึกษาผู้เรียนควรจะสามารถอ่านได้ประมาณ 120-150 คำต่อนาที

พาสานา วงศ์เลขา (2553) กล่าวว่า ปัญหาการอ่านไม่ออกของผู้เรียน มีดังนี้

1. ครูไม่สอนแบบแจกลูก-สะกดคำ-ผันเสียงผู้เรียนจึงอ่านไม่ได้
2. นโยบายไม่มีการซ้ำชั้นปล่อยให้เด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลื่อนชั้นขึ้นมา

3. หนังสือเรียนยุคนี้ไม่ดีพอขาดประสิทธิภาพในลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากและขาดระบบในการนำฝึกที่ดี

4. ผู้บริหารวางตัวครูผู้สอนชั้น ม.1 ที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมไม่เข้าใจวิถีภาษาไทย อนุชณีย์ อนุรุทธ์วงศ์ (2551: 47-49) ได้กล่าวถึง เด็กจำนวนไม่น้อยในปัจจุบันมีปัญหาการอ่านมากขึ้นเพราะเด็กมีสื่อสำเร็จรูปมากมายหลายรูปแบบทั้งคอมพิวเตอร์ และที่สำคัญคือโทรทัศน์ สาเหตุของการเสียนิสัย เรื่องการอ่านของเด็กๆ ดังนี้

1. ขาดการกระตุ้นให้รักการอ่านตั้งแต่ยังเยาว์
2. ถูกเร่งรัดให้จดจำในสิ่งที่ผิด เช่น ให้อ่าน ก ข ค ผสม สระ อะ อา ฯลฯ เป็นต้น
3. อ่านในสิ่งที่ไม่มีความหมาย หรือเป็นสิ่งที่เขาไม่ชอบ
4. สอนให้อ่านแบบขาดเทคนิค ไม่ตั้งใจ หรือชอบหลงโทษเด็ก
5. ถูกบังคับให้อ่านโดยขาดความพร้อม
6. เด็กใช้เวลาไปกับสิ่งอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วีดีโอ ฯลฯ มากเกินไป

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการอ่านภาษาไทย มีหลายประการ ได้แก่ การอ่านไม่ออก การอ่านคำผิดโดยเฉพาะการสะกดคำที่มีสระประสม ขาดการกระตุ้น สอนให้อ่านแบบขาดเทคนิคถูกบังคับ และผู้เรียนใช้เวลาไปกับสิ่งอื่นมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนที่อ่านสะกดคำไม่ได้และอ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง มีจำนวนมากจนน่าเป็นห่วงเพราะการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตและการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ

4.1.4 การสอนอ่านสะกดคำ

การสอนแจกลูกสะกดคำเป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน การสะกดคำทำให้อ่านหนังสือออก เป็นเครื่องมือสำคัญของการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสอนอ่านสะกดคำให้ได้ตามวัตถุประสงค์นั้น จะต้องศึกษาการสอนอ่านสะกดคำให้เข้าใจ มีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

ประเทิน มหาจันทร์ (2533: 169) กล่าวถึงการเรียนรู้การอ่านสะกดคำและคำศัพท์ว่าควรต้องทราบความหมายของคำเสียก่อน ความหมายของคำแบ่งไว้ 3 อย่างคือ

1. ความหมายที่แทนรูปเป็นความหมายของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น วัตถุสิ่งของ คน สัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีตัวตนและเห็นได้
2. ความหมายที่แทนนามธรรม เป็นความหมายที่แทนนามธรรม ความรู้สึก ความคิด ซึ่งไม่เกี่ยวกับรูปธรรม
3. ความหมายของคำที่มีบริบทหรือตำแหน่งเป็นตัวบังคับคำประเภทนี้อยู่คำเดียวโดดๆ จะบอกความหมายไม่ได้จนกว่าจะนำเข้าประโยคจึงจะทราบความที่แท้จริง

ในการเรียนรู้คำที่มีความแตกต่างตามระดับความยากง่ายของคำ คำที่เข้าใจง่าย ทั้งในด้านการเขียน ตลอดจนความหมายย่อมเรียนรู้ได้ง่ายกว่าคำที่เขียนยาก มีความซับซ้อนทั้งยังมีความหมายที่ลึกซึ้งคำต่างๆที่ผู้เรียน เรียนรู้ได้ง่ายนั้นเป็นคำที่ผู้เรียนคุ้นเคยมีประสบการณ์กับคำนั้น ๆ

กรมวิชาการ (2546: 134) กล่าวว่า การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด มาประสมเป็นคำอ่าน การอ่านสะกดคำจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตรูปคำพร้อมๆ กับการสอนสะกดคำจะนำคำที่มีความหมายมาสอน เมื่อสะกดคำจนจำคำได้แล้ว ต่อไปจะต้องไม่ใช้วิธีสะกดคำเพราะการสะกดคำจะเป็นเครื่องมือการอ่านคำใหม่ จึงให้อ่านเป็นคำ โดยไม่

สะกดคำ มิฉะนั้นผู้เรียน จะอ่านจับใจความไม่ได้และอ่านได้ช้า การสะกดคำ มีวิธีการสะกดคำหลายวิธี ถ้าสะกดคำ เพื่ออ่านจะสะกดคำ ตามเสียงถ้าสะกดคำ เมื่อเขียนจะสะกดคำตามรูป ดังนี้

1. วิธีการสะกดคำตามรูปคำ เช่น กา สะกดว่า กอ - อา - กา

2. วิธีสะกดคำโดยสะกดแม่ ก กา ก่อนแล้วจึงสะกดมาตราตัวสะกด เช่น คาง สะกดคอ - อา - คา - คา - งอ - คาง

3. วิธีสะกดคำโดยสะกดแม่ ก กา ก่อนแล้วจึงสะกดมาตราตัวสะกดตัวสะกดจะเป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต เขมร ภาษาอังกฤษ มีวิธีการสอนอ่านและเขียนดังนี้

3.1 เห็นรูปคำ และอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง

3.2 จำรูปคำและรู้ความหมายของคำ

3.3 รู้หลักการสะกดคำ เช่น แม่กง ใช้ ง สะกด แม่กน ใช้ น ร ล พ ญ ฌ แม่กบ ใช้ บ ภ พ เป็นต้น

4. วิธีการสะกดคำอักษรควบ มีวิธีการสะกดคำ 2 วิธี คือ สะกดคำเพื่ออ่านจะมุ่งที่เสียงของคำด้วยการอ่านอักษรควบก่อน เช่น กร ออกเสียง กรอ ปร ออกเสียง ปรอ แล้วนำเสียง กรอ ปรอ สะกดคำ กรอ - ออ - งอ - กรอง ออกเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกล้ำก่อน วิธีนี้ผู้เรียนจะออกเสียงกล้ำชัดเจน อีกวิธีหนึ่งเป็นการสะกดคำแบบเรียงพยัญชนะต้น วิธีนี้ จะใช้ในการสะกดคำเพื่อเขียน เช่น กอ - รอ - อา - บอ - กราบ ถ้าสะกดคำแบบเรียงพยัญชนะต้นผู้เรียนจะออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวแรกและทิ้งเสียงพยัญชนะตัวที่สอง ทำให้ออกเสียงควบไม่ชัด

5. วิธีการสะกดคำอักษรนำ มีวิธีการสะกดคำดังนี้

5.1 ห นำ ย ร ล ว ให้ออกเสียงพยัญชนะนำก่อน หน ออกเสียง หนอ หย ออกเสียงหยอ เป็นต้น แล้วจึงสะกดคำ เช่น หยา สะกดคำว่า หยอ - อา - หยา หนู สะกดว่า หนอ - อุ - หนู ให้เห็นว่าอักษรตัวแรกมีอิทธิพลต่ออักษรตัวที่สอง บางคนจะให้อ่านเทียบเสียง เช่น ลา - หลา มา - หลา ลาด - หลาด เพื่อสังเกตเสียงอ่าน ส่วนสะกดคำเพื่อมุ่งเขียนสะกดคำถูกต้อง จะสะกดแบบเรียงพยัญชนะก็ได้ มุ่งการจำรูปคำ เช่น หอ - ยอ - อา - หยา หอ - นอ - อุ - หนู ก็ได้

5.2 อ นำ ย ให้ออกเสียง อย เป็นเสียง ย แล้วสะกดคำ ออย่า สะกดว่า ยอ - อา - ยา - ยา - เอก - ออย่า ออกเสียง ออย่า เพราะอิทธิพลของเสียง อ ที่เป็นอักษรนำ ออ - ยอ - อา - ยา - ไม้ออก - ออย่า อีกวิธีหนึ่งไม่สะกดคำให้จำรูปคำทั้ง 4 คำ คือ ออย่า อยู่ อย่าง อยาก

5.3 การสะกดคำที่อักษรสูงนำอักษรต่ำเดี่ยว หรืออักษรกลางนำ อักษรต่ำเดี่ยวเช่น สง สนม ผล กล ฅง ตล เป็นต้น ให้ออกเสียงนำก่อน เช่น สนม ออก เสียง สะ - หนอ สนม ออกเสียง สะหมอ ผล ออกเสียง ฝะหลอ ตล ออกเสียง ตะลอ แล้วจึงสะกดคำเพื่อ ออกเสียงให้ถูกต้องเช่น เสมอ สะกดว่า สะหมอ - เออ - สะ - หมอ หรือจะสะกดคำแบบ เรียงตัวพยัญชนะก็ได้ เช่นสนอง สะกดว่า สอ - นอ - ออ - งอ - สะหนอง การสอนอ่านอักษรนำควรให้ผู้เรียนทราบว่าคำใดเป็นอักษรนำ เสียงจะตามตัวหน้า

6. วิธีการสะกดคำที่สระเปลี่ยนรูปและลดรูป มีสระบางสระเมื่อมีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูปคำ เช่น สระโอะ มีตัวสะกด จะลดรูปลด สะกดว่า ลอ - โอะ - ดอ - ลด สระอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็นไม้หันอากาศ วัน สะกดว่า วอ - อะ - นอ - วัน สระเอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปโดยใช้ไม้ไต่คู้ เป็ด สะกดว่า ปอ - เอะ - ดอ - เป็ดสระเออ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป เเดิน สะกดว่า ดอ - เออ - นอ -

เดิน สระแอะ มีตัวสะกดจะเปลี่ยนรูป แข็ง สะกดว่า ขอ - แอะ - งอ - แข็ง สระอัว มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป ลวด สะกดว่า ลอ - อัว - ดอ - ลวด

7. วิธีสะกดคำที่มีตัวการันต์เป็นคำที่มาจากภาษาอื่น คำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต จะมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด การสะกดคำที่มีตัวการันต์ จะให้อ่าน เป็นคำ แล้วสังเกตรูปคำ แล้วรู้กฎเกณฑ์ตามหลักภาษา คำที่มีตัวการันต์ พยัญชนะการันต์ จะไม่ออกเสียง การสะกดคำจึงมีความหมายว่า การเรียงหรือการออกเสียงตามพยัญชนะ สระและ วรรณยุกต์ที่ ประสมกันเป็นคำสรุปได้ว่า การสอนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากในการเรียนภาษาไทยการสะกดคำ เป็นการอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระวรรณยุกต์และตัวสะกด มาประสมเป็นคำอ่าน การอ่าน สะกดคำจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตรูปคำพร้อม ๆ กับการสอนสะกดคำ การสอนสะกดคำมีหลายวิธี ผู้สอนภาษาไทยทุกคนควรได้ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ฝึกแจกลูกสะกดคำให้ถูกต้อง ฝึกบ่อยๆ จนเกิดทักษะ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้

4.2 การเขียนสะกดคำ

4.2.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ

มีผู้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster : 1981: 2190) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึงศิลปะ หรือ เทคนิคการสร้างคำโดยจัดเรียงพยัญชนะ สระ ตามที่สังคยยอมรับอันนา และคณะ (Hanna and others 1971: 15) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำ คือ การถ่ายทอด ภาษา เมื่อใดก็ตามที่ต้องการจะถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกเป็นภาษาเขียน จะต้องเกี่ยวข้องกับ การเขียนสะกดคำโดยเขียนเป็นตัวอักษรลงบนวัสดุให้ผู้อื่นมองเห็นและเข้าใจได้

บันลือ พงษ์ชนะวัน (2522: 29) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การสอนให้เด็กรู้จัก กฎเกณฑ์ของการเรียงลำดับอักษรภายในคำหนึ่ง ๆ เพื่อให้ออกเสียงได้ชัดเจน

กรมวิชาการ (2536 ข : 13) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำเป็นการเขียน โดยนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำ การเขียนคำจะต้องให้ผู้เรียนอ่าน สะกดคำและเขียนคำพร้อมๆ กัน เพื่อการเขียนคำได้ถูกต้อง

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำโดยเรียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและตัวการันต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และตามหลัก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เพื่อให้สามารถเขียนสะกดคำและสื่อความหมายได้ อย่างถูกต้อง

4.2.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

ในการเขียนนอกจากจะต้องคำนึงถึงเนื้อความตามจุดประสงค์ สำนวนสละสลวยถูกต้องตาม หลักภาษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการเขียนสะกดคำด้วย เพราะการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจะช่วยให้ ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว ทั้งจะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีแก่ผู้อ่านข้อความ ที่เขียนนั้นด้วย (สุภาพ ดวงเพชร 2533: 2) นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้เขียนเกิดความมั่นใจในตนเอง การเขียน สะกดคำได้ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนทุกวิชาและเป็นทักษะที่จำเป็นในการวางพื้นฐานของ การเขียนด้านอื่นๆ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเขียนสะกดคำผิด จะก่อให้เกิดผลเสียในด้านการใช้ภาษา คือ ผู้อื่นตีความหมายผิด ไม่เข้าใจข้อความที่เขียน ทำให้งานเขียนขาดประสิทธิภาพ และยังทำลาย

บุคลิกภาพของผู้เขียน คือจะทำให้ผู้อ่านมองความสามารถหรือคุณค่าของผู้เขียนต่ำลง (สาลีณี ภูติกนิษฐ์, 2530: 2) ดังนั้น การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องจึงมีความสำคัญในการสื่อความหมายด้วยภาษาเขียน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2526: 503) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเรียนอย่างหนึ่ง เพราะผู้เรียนต้องรู้จักสะกดคำได้ถูกต้องก่อน จึงสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าผู้เรียนเขียนสะกดคำผิดเสมอ จะไม่สามารถแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเอง ดังนั้นการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเขียนอย่างยิ่ง ผู้เรียนควรเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเสียแต่เมื่อเริ่มเรียนคำ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ผู้เรียนใช้คำต่างๆ ได้ถูกต้องกว้างขวาง ครูจึงต้องฝึกฝนผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทุกระดับชั้น

บันลือ พุกกะวัน (2527: 65) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญของการเขียน หากเขียนผิดจะสื่อความหมายกันไม่ได้ บางครั้งพอเดาความได้แต่ก็แสดงความไม่รู้ของผู้เขียน อันเป็นสิ่งที่ลดความศรัทธาของผู้อ่านที่มีต่อผู้เขียน

สรุปได้ว่าการเขียนสะกดคำมีความสำคัญมากเพราะการเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเรียนผู้เรียนต้องรู้จักสะกดคำให้ได้ถูกต้องก่อน จึงสามารถเขียนประโยคและสื่อสารเรื่องราวต่างๆ ได้อีกทั้งการเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนวิชาอื่น ครูจึงต้องฝึกฝนผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

4.2.3 ปัญหาการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำผิด เป็นสิ่งสำคัญของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการเขียนสะกดคำมีความสำคัญในการสื่อสาร แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจในความคิดของตนเอง ในปัจจุบันการเขียนสะกดคำเป็นปัญหาสำคัญของผู้เรียนและครูสอนภาษาไทย จากการศึกษพบว่า การเขียนสะกดคำผิดเกิดจากปัญหาหลายประการดังนี้

ยุพตี พูลเวชประชาสุข (2525: 1) ได้กล่าวถึง การเขียนสะกดคำผิด คือ “ธรรมชาติของภาษาไทย มีพยัญชนะถึง 44 ตัว แต่มีเพียง 21 เสียงทำให้ภาษาไทยมีคำซ้ำกันมากและมีความหมายต่างกัน ซึ่งหากสังเกตหลักเกณฑ์ในการจดจำแล้วก็มีโอกาสเขียนสะกดคำผิดมาก”

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2525: 160-161) ได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ โดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งได้เสนอแนะการฝึกสะกดคำโดยพิจารณาจากสาเหตุการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ดังนี้ สะกดผิดเพราะความเลินเล่อผู้เรียนที่เขียนเลินเล่อและอ่านไม่เก่ง ครูควรฝึกด้านการอ่านให้ก่อนแล้วค่อยมาฝึกหัดเขียน โดยให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เลินเล่อแต่อ่านเก่งครูต้องให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการสื่อความคิดจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใดขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการเขียนและการสะกดคำด้วย สะกดคำผิดเพราะไม่ชอบอ่าน ผู้เรียนที่ไม่ชอบอ่านมักจะขาดความสังเกต ขาดประสบการณ์ ควรแก้ไขด้วยการหาหนังสือดี ๆ ที่นอกเหนือจากตำราเรียนมาอ่านหรือฝึกใช้พจนานุกรมเมื่อสงสัยในตัวสะกดตัวใด สะกดผิด เพราะแยกเสียงไม่ดี อาจมีภาวะบกพร่องทางการฟัง ควรแก้ไขด้วยการเน้นทักษะการ ฟัง สะกดผิดเพราะสายตาไม่ดี เนื่องจากเป็นคำที่คล้ายคลึงกัน เช่น การ กานต์ เป็นต้น ควรแก้ไขด้วยการฝึกจำแนกคำ ฝึกสังเกตตัวสะกดอย่างละเอียด หากมีการอ่านไม่ดีขึ้นอาจใช้วิธีใช้นิ้วมือลากหรือสัมผัสไปตามอักษร จนกระทั่งจำตัวสะกดได้และให้เขียนสะกดคำในรูปประโยคหรือเล่าเรื่องเมื่อคล่องขึ้นก็ตัดอันแรกออกไป เขียน

สะกดคำโดยไม่ต้องใช้การสัมผัสแต่ใช้มองด้วยสายตา สะกดผิดเพราะขาดหลักเกณฑ์ แก้ไขด้วยการให้เข้าใจหลักเกณฑ์นั้นๆ เช่น หลักการใช้สระโอะไม่ม้วน “ ใ ” เป็นต้น

ดุขฎิพร ขำนิโรคศาสตร์ (2527: 2) ได้เสนอความคิดว่า “ ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาอาจเกิดจากการใช้คำผิดความหมาย ซึ่งอาจเกิดจากการที่มีคำที่มีรูปและเสียงหรือความใกล้เคียงกัน หรืออาจเกิดจากการที่ผู้ใช้ภาษา ไม่รู้ความหมายหรือความหมายแฝงของคำจึงทำให้เขียนสะกดคำ”

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532: 2) กล่าวถึง ปัญหาของการเขียนสะกดคำผิด มีดังนี้เขียนพยัญชนะผิดที่ตัดและเติมสระ สระเปลี่ยนรูป การเขียนสระผิด เขียนตามความเคยชิน ปัญหาการเขียนสะกดคำผิดมีหลายอย่าง

สรุปได้ว่าปัญหาการเขียนสะกดคำผิด เกิดจากนักเรียนมีพื้นฐานไม่แม่นยำ ขาดการสังเกตขาดความเอาใจใส่ ขาดการฝึกฝน ขาดหลักการที่ต้อง สะกดผิดเพราะเลินเล่อ สะกดผิดเพราะไม่ชอบอ่าน และสะกดผิดเพราะสายตาไม่ดี ควรแก้ไขด้วยการให้นักเรียนเข้าใจหลักเกณฑ์การเขียนสะกดคำ ฝึกจำแนกคำและฝึกสังเกตตัวสะกดอย่างละเอียด

4.2.4 การสอนเขียนสะกดคำ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้ คิง (King 1973 : 15) ได้เสนอการสอนเขียนสะกดคำไว้ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบ (Examine) ได้แก่ การตรวจสอบคำที่จะให้ผู้เรียนเขียนสะกดคำอย่างระมัดระวัง เช่น คำที่มีอุปสรรค (Prefix) และคำที่มีปัจจัย (Suffix) แล้วบันทึกไว้

2. ออกเสียง (Pronounce) ได้แก่การออกเสียงคำที่จะเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

3. สะกดคำ (Spell) ได้แก่ การฝึกหัดสะกดคำที่จะเขียนด้วยปากเปล่า โดยออกเสียงดังๆทำเช่นนี้หลายๆ ครั้ง

4. เขียน (Write) ได้แก่ การฝึกเขียนสะกดคำนั้นๆ 5-10 ครั้ง แล้วตรวจ

5. ใช้ (Use) นำคำที่เขียนสะกดคำมาแต่งเป็นประโยค

6. ทบทวน (Review) ทบทวนคำที่เขียนสะกดคำแต่ละคำในโอกาสต่อไป

รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ อยุธยา (2541 : 102) ได้เสนอวิธีสอนเขียนสะกดคำไว้ว่า

1. สอนคำที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนและสิ่งที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน

2. สอนคำที่ผู้เรียนสนใจ และเข้าใจความหมาย

3. ทุกครั้งที่สอนคำใหม่เพิ่มเติม จะต้องทบทวนคำเก่าที่เคยเรียนมาแล้ว

4. ช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษ โดยให้รู้จักสระ พยัญชนะก่อน พร้อมกันนั้นเมื่อพบคำเหล่านั้นในวิชาอื่น ต้องทบทวนให้ผู้เรียนได้นึกถึงคำที่เคยเรียนมาแล้ว

5. การทดสอบต้องทำสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการสะกดคำมากน้อยเพียงใด

6. บันทึกผลงานผู้เรียนแต่ละคนว่า ตั้งแต่เริ่มเรียนมีพัฒนาการไปมากน้อยเพียงใดจะได้ช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียนแต่ละคนได้ถูกต้อง

7. ดำเนินวิธีสอนอย่างถูกต้องให้แก่ผู้เรียน โดยช่วยเหลือผู้เรียนเป็นขั้นๆ ดังนี้

7.1 ให้ผู้เรียนได้ยินคำที่สะกดนี้อย่างชัดเจน

7.2 ให้ผู้เรียนเขียนสะกดคำอย่างระมัดระวัง

7.3 ให้ผู้เรียนอ่านคำสั่งต่างๆ นั้นได้

7.4 ทบทวนคำที่สะกดนั้นว่าถูกต้องเพียงใด

8. ถ้าครูเขียนคำใหม่บนกระดานดำแล้ว ให้ผู้เรียนลอกตาม ครูต้องเขียนให้ชัดเจน และอ่านง่าย

9. ครูต้องตรวจสอบงานที่ผู้เรียนจดคำใหม่ทุกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาด

10. เมื่อสอนสะกดคำไปแล้ว ถ้าผู้เรียนคนใดสะกดผิด ครูต้องแก้บนกระดานดำให้ชัดเจน หรือแก้ไขเป็นรายบุคคล

ประทีน มหาจันทร์ (2526:26) ได้เสนอแนะว่าการสอนสะกดคำมี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ความหมายและการออกเสียง ครูต้องให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำมองดูคำ ๆ นั้น และสามารถพูดออกมาให้เป็นประโยคโดยใช้คำนั้น

2. การมองเห็นรูปคำ ในขั้นนี้ครูต้องให้ผู้เรียนเห็นรูปคำที่สะกด ให้ผู้เรียนแยกคำนั้นออกเป็นพยางค์ๆ ออกเสียงแต่ละพยางค์แล้วสะกดเป็นคำอีกครั้งหนึ่ง การมองเห็นรูปคำจะช่วยให้การสะกดคำได้มาก เมื่อผู้เรียนได้เห็นคำในข้อความจะเป็นพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ ควรให้ผู้เรียนเห็นทั้งหมดเสียก่อนแล้วจึงแยกเป็นส่วนย่อย

3. การรำลึกถึงคำ ให้มองดูทั้งคำ แล้วเขียนสะกดโดยไม่ต้องมองคำ ๆ นั้น เสร็จแล้วตรวจสอบว่าการสะกดของตนถูกต้องหรือไม่ หากสะกดผิดก็ให้กลับไปทำขั้น 1 -3

4. การเขียนสะกดคำในขั้นนี้ผู้เรียนจะฝึกหัดเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ตรวจสอบการเขียนและการสะกดคำทุกตัวให้ถูกต้องเรียบร้อย

5. การทบทวน ให้ผู้เรียนเขียนสะกดคำโดยไม่ต้องดูแบบ หากเขียนแบบถูกถึง 3 ครั้งก็แสดงว่าผู้เรียนรู้คำนั้นแล้ว ในขั้นนี้ถ้าจะให้ผู้เรียนจดจำมากยิ่งขึ้น ก็ควรให้ผู้เรียนลองนำไปใช้ เช่น ใช้ในการเขียนประโยค เขียนเรียงความ และเขียนจดหมาย เป็นต้น

สนิท ตั้งทวี (2528: 32-33) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

1. ครูจัดหาเรียงความซึ่งอาจจะเป็นข่าวหรือบทความมาแจกให้นักเรียนอ่านในเวลาที่กำหนด แล้วให้ผู้เรียนลอกข้อความที่เห็นว่า น่าจะมีประโยชน์และข้อคิดที่เห็นว่าดีมาส่งครูโดยที่ครูจะต้องเน้นในเรื่องความถูกต้องของการเขียนสะกดคำ รวมทั้งความประณีตสวยงามของตัวหนังสือ

2. ครูมอบให้ผู้เรียนไปอ่านบทความจากหนังสือพิมพ์ หรือจากวารสารต่างๆ แล้วให้ผู้เรียนคัดลอกข้อความที่น่าสนใจลงในบัตรรายการ โดยบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้นให้ชัดเจน

3. แบ่งกลุ่มให้ไปหาคำจากหนังสือเรียน หรือหนังสืออื่นๆ แล้วบอกให้เขียน

4. รวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ โดยเขียนเรียงไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น อาจจะเป็นเรียงตัวตาม อักษรหรือเรียงตามความหมาย

5. ให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนสะกดคำศัพท์ลงในบัตรคำ แล้วใช้คำเหล่านั้นเขียน เป็นข้อความลงบนแถบประโยค

6. แข่งขันสะกดคำบนกระดานหน้าชั้น

7. ให้ผู้เรียนเขียนประกาศ โฆษณา บัตรเชิญ หรือบัตรอวยพร โดยครูเน้นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามและประณีต

8. ครูทำบัญชีคำยาก แล้วนำคำมาให้ผู้เรียนเขียนสะกดเป็นคำ ๆ โดยเน้นความถูกต้องชัดเจน ครูอาจให้ผู้เรียนผลัดกันตรวจแล้วให้คะแนนแต่ละคนให้ผู้เรียนบันทึกผลการสะกดคำยากของตนไว้ เพื่อพัฒนาการของตน

9. ครูให้ผู้เรียนแต่งประโยคโดยการกำหนดคำที่มักเขียนสะกดผิดให้ เช่น กังสตาล ขโมย ครหา ขนวน ประติมากรรม นัยน์ตา เวทมนต์ ฯลฯ

10. ครูแบ่งผู้เรียนออกเป็นหมู่ ๆ ให้แข่งขันเขียนสะกดคำที่มักเขียนผิด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534: 49-50) ได้เสนอแนะการสอนเขียนไว้ว่าการเขียนต้องควบคู่ไปกับการอ่านและกระบวนการสอนเขียนสะกดคำ ควรเป็นดังนี้

1. ให้ผู้เรียนออกเสียงคำที่ชัดเจน
2. ให้ผู้เรียนฝึกหัดออกเสียงคำนั้นอย่างชัดเจนและถูกต้อง
3. ให้ผู้เรียนรู้ความหมายของคำนั้น
4. ให้ผู้เรียนสะกดคำให้ได้

สราวดี เพ็งศรีโคตร (2539: 25) ได้สรุปหลักการสอนเขียนคำสะกดไว้ว่า การสอนให้ผู้เรียนสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องแม่นยำ ครูต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำและหลักการสอนเขียนสะกดคำ ซึ่งพอจะสรุปวิธีการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยได้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้มองเห็นรูปคำว่ามีลักษณะอย่างไร ประกอบด้วย พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดอะไรบ้าง

2. ฝึกให้ผู้เรียนออกเสียงคำนั้นๆ ให้ชัดเจนเป็นคำๆ
3. ฝึกให้ผู้เรียนสะกดคำปากเปล่า โดยวิธีแจกลูกสะกดคำโดยออกเสียงดังๆอย่างชัดเจน
4. สอนให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ และยกตัวอย่างการใช้คำนั้นๆ ในสถานการณ์ต่างๆ
5. ฝึกให้ลงมือเขียนสะกดคำนั้นๆ หลายๆ ครั้ง
6. ให้ผู้เรียนระลึกคำที่เขียนแล้วเขียนสะกดคำโดยไม่ต้องดูแบบ
7. ตรวจสอบดูว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้กลับไปดูคำนั้นใหม่
8. ใช้คำที่เขียนนั้น มาแต่งประโยค โดยอาจแต่งด้วยปากเปล่าก็ได้
9. ทบทวนการเขียนสะกดคำอีกครั้งหนึ่ง โดยทำแบบฝึกทักษะ

สรุปได้ว่า วิธีการสอนเขียนสะกดคำมีมากมายหลายวิธี เช่น การสอนควบคู่ไปกับการอ่าน การสอนเป็นขั้นตอน การสอนโดยฝึกตามประเภทของคำ การสอนแบบย่ำทวน เป็นวิธีการสอนเขียนสะกดคำที่สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ สนุกสนานและประสบความสำเร็จในการเขียนสะกดคำ

5. แบบฝึกเสริมทักษะ

5.1 ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะ

แบบฝึก หรือแบบฝึกทักษะ หรือแบบฝึกเสริมทักษะ หรือแบบฝึกปฏิบัติเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริม สำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัด อยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้ผู้เรียนได้ทำแบบ

ฝึกมาก ๆ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น คือแบบฝึก เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2544 : 130) ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึก ดังนี้

สุชานาถ ยอดอินทร์พรหม (2549: 54) กล่าวสรุปว่า แบบฝึก หมายถึงแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะที่ครูผู้สอนจัดหาหรือจัดทำขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ฝึกฝนทำให้เกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนชำนาญ รวมทั้งใช้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

วิวัฒน์ ประสานสุข (2541: 10) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารที่เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อจะได้ความรู้ความสามารถจนเกิดทักษะสูงยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537: 490) ให้ความหมายของแบบฝึกปฏิบัติว่า คู่มือผู้เรียนต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนเป็นส่วนที่ผู้เรียนบันทึกสาระสำคัญและทำแบบฝึกหัดด้วย มีลักษณะคล้ายกับ “แบบฝึกหัด” แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่าแบบฝึกหัด อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย เรียกว่า “Worksheet” หรือ “กระดาษคำตอบ” โดยเย็บรวมเรียงตามลำดับ ตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 490) ให้ความหมายแบบฝึกปฏิบัติว่าแบบฝึกปฏิบัติ หมายถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกที่ ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำ จะแยกเป็นแต่ละหน่วยหรือรวมเป็นเล่มก็ได้

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2539: 130) ให้ความหมายของแบบฝึกปฏิบัติไว้ว่า แบบฝึกปฏิบัติ คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไป

มะลิ อัจฉิชัย (2540:17) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดีแบบฝึกทักษะเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 147) ได้สรุปความหมายของแบบฝึกหรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกทักษะ ไว้ว่า เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนในบางวิชาแบบฝึกหัด จะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

สรุปได้ว่า แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับการเรียน ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำ จะแยกเป็นแต่ละหน่วยหรือรวมเป็นเล่มก็ได้สำหรับให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะ เพิ่มขึ้น

5.2 หลักการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อที่จัดเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนนั้นๆ ต้องมีหลักในการสร้างแบบฝึก ได้มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

ประสิทธิ์ เดชครอง (2539 : 19) อธิบายถึงหลักการสร้างแบบฝึกว่าแบบฝึกต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และควรสร้างโดยอาศัยหลักจิตวิทยาในการแก้ปัญหา ดังนี้

1. สร้างแบบฝึกหลาย ๆ ชนิด เพื่อเราให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
2. แบบฝึกนั้นต้องให้ผู้เรียนแยกมาพิจารณาได้ว่า แต่ละข้อต้องให้ทำอะไร
3. ให้ผู้เรียนได้ฝึกการตอบแบบฝึกหัดแต่ละชนิดแต่ละรูปแบบว่ามีวิธีการตอบอย่างไร
4. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองสิ่งที่เร้าดังกล่าว ด้วยการแสดงออกทางความสามารถและเข้าใจลงในแบบฝึก

5. ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้จากการเรียนมาตอบในแบบฝึกให้ตรงเป้าหมายที่สุด

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 145-146) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยการศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหา ออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและบัตรฝึกหัด

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่นจะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร แต่ละชุดประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. สร้างแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องแบบทดสอบความก้าวหน้า เฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนที่ 2

5. สร้างแบบฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้ผู้เรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตาม ความเหมาะสม

6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบ หรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่องการสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองแล้ว

7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนโดยทำเป็นตอนเป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่องคุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพแบบทดสอบ

9. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อบกพร่อง

10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป มะลิ อัจฉริยะ. (2540: 64; อ้างถึงใน มุทิตา แก้วคำแสน, 2553: 5) เห็นว่าการสร้างแบบฝึกต้องใช้ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ มาเป็นหลักในการสร้างซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. กฎแห่งการพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทางด้านร่างกายและจิตใจ ถ้าร่างกายเกิดความพร้อมแล้วได้กระทำย่อมเกิดความพึงพอใจแต่ถ้าที่ยังไม่พร้อมที่จะทำแล้วถูกบังคับให้กระทำจะทำให้เกิด ความไม่พึงพอใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้กล่าวถึงการสร้าง ความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้องโดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้มั่นคงถาวร

3. กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่จะได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมเรียนรู้ แล้วว่าถ้าได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าไม่ได้รับผลที่พึงใจก็จะไม่เรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย

สรุปได้ว่าหลักการสร้างแบบฝึกต้องคำนึงจิตวิทยา ภาษา รูปแบบ เพราะจะช่วยให้แบบฝึกมีความน่าสนใจ เข้าใจ เหมาะสมกับวัยและสามารถสนองต่อความต้องการของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

5.3 ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดี

ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีได้มีนักการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 145) มะลิ อัจฉริยะ (2540: 62 ; อ้างถึงใน Rivers, 1968: 97-105) วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) สรุปถึงลักษณะแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีควรมี ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของผู้เรียน
3. มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ วิธีทำง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม
5. มีสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ
6. ควรมีข้อเสนอแนะในการใช้
7. มีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
8. ถ้าเป็นแบบฝึกที่ต้องการให้ผู้ทำศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกนั้นควรมีหลายรูปแบบและให้

ความหมายแก่ผู้ฝึกทำด้วย

9. ควรใช้สำนวน ภาษาง่ายๆ ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก
10. ปลุกความสนใจและใช้จิตวิทยา มีหลายๆ แบบ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย
11. มีการฝึกผู้เรียนมากพอสมควรในเรื่องสั้นๆ ก่อนจะฝึกในเรื่องต่อ ๆ ไป
12. แต่ละบทที่ใช้ฝึก ควรใช้แบบประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
13. ประโยคและคำศัพท์ ควรเป็นคำที่พูดและใช้กันในชีวิตประจำวันของผู้เรียนรู้จักดี
14. เป็นแบบฝึกที่ผู้เรียนใช้ความคิดด้วย
15. ควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนไปแล้วในชีวิตประจำวัน
16. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
17. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่าลักษณะของแบบฝึกที่ดี จะต้องสร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยา มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน ถูกต้อง และง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้เรียน การบรรจุเนื้อหาใน กิจกรรมต้องมีความเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้ กิจกรรมการฝึกมีความเร้าความสนใจและท้าทายความรู้ ความสามารถของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.4 ประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ

ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537: 146) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกที่ดี ไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือ
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้นแต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอน
3. ช่วยเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการทำให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
4. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะให้คงทน
5. การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกช่วยทำให้ครูมองเห็นจุดเด่นจุดบกพร่องของผู้เรียนได้ชัดเจนซึ่งช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันเวลาที่
6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการสร้างแบบฝึกผู้เรียนไม่ต้องเสียเวลาออกแบบฝึก ทำให้มีเวลาและฝึกฝนมากขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 69) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนได้ดีที่สุดความสามารถของผู้เรียน
4. ฝึกให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
5. ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อกงาน
7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่คำนึงเวลาหรือความกดดันอื่น
8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกจะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

มยุรี เหมือนพันธ์ (2535 : 58 ; อ้างถึงใน Petty, 1963 : 469 – 472) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกว่า

1. แบบฝึกเป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือช่วยให้เด็กฝึกทักษะการใช้ภาษาดีขึ้นแต่ต้องอาศัยการส่งเสริมและเอาใจใส่จากครูผู้สอน
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันการให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จด้านจิตใจให้มากขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะภาษาคงทน โดยกระทำ ดังนี้
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้เรื่องนั้นแล้ว
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง

4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

5. แบบฝึกที่เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่ม ผู้เรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้ผู้เรียนทำแบบฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้ทันท่วงที
8. แบบฝึกที่ทำขึ้นนอกเหนือจากที่อยู่ในหนังสือเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเต็มที่
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้แล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลา ผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยสามารถประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอน ยอมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้

5.5 รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกในรูปแบบก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะจูงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ จึงควรมีรูปแบบที่หลากหลายมิใช่ใช้แบบเดียวจะเกิดความจำเจ น่าเบื่อหน่ายไม่ท้าทายให้อยากรู้อยากลอง จึงขอเสนอรูปแบบของแบบฝึกที่เป็นหลักใหญ่ไว้ก่อนส่วนผู้สร้างจะนำไปประยุกต์ใช้ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบอื่น ก็แล้วแต่เทคนิคของแต่ละคน ซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้

1. แบบถูกผิด เป็นแบบฝึกที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้ว เลือกใส่เครื่องหมายถูกหรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน
2. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกที่ประกอบด้วยคำถามหรือตัวปัญหา ซึ่งเป็นตัวไว้ในสมุดข่อยมือ โดยมีที่ว่างไว้หน้าข้อ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกหาคำตอบที่กำหนดไว้ในสมุดข่อยมือ มาจับคู่กับคำถามให้สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลขหรือรหัส คำตอบไปวางไว้ที่ว่างหน้าข้อคำถาม หรือจะใช้การโยงเส้นก็ได้
3. แบบเติมคำหรือเติมข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้ แต่จะเว้นช่องว่างไว้ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำหรือข้อความที่นำมาเติมอาจเติมอย่างอิสระหรือกำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้
4. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงทดสอบ โดยจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถามซึ่งจะต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือก คำตอบซึ่งอาจมี 3-5 ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเดียว ส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง
5. แบบอัตนัย คือ ความเรียงเป็นแบบฝึกที่มีตัวคำถาม ผู้เรียนต้องเขียนบรรยายตอบอย่างเสรี ตามความรู้ความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดเรื่องเวลาอาจใช้รูปของคำถามทั่วไป หรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้ (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2544: 17)

สรุปว่าแบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ มีหลากหลายวิธีการที่จะสามารถนำมาพัฒนาและจัดกิจกรรมการเรียน ซึ่งแต่ละวิธีมีแบ่งระดับความยากง่ายแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นที่จะต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนเพราะนักเรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาตนเองได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ หากจำเป็นต้องใช้วิธีที่ยากก็ต้องการนำวิธีเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ให้ก่อประโยชน์มากที่สุด

สรุปได้ว่าแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสิ่งจำเป็นในการสอนภาษา แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน เพราะฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน แบบฝึกที่เป็นเครื่องมือวัดผล การเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ชัดเจน จึงเป็นภาระหน้าที่ของครูที่จะต้องศึกษาค้นคว้าและสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อนำมาแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

6.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

กู๊ด (Good, 1973) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่างๆ และทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งนั้น

โอลิเวอร์ (Oliver, 1997) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ คือการตอบสนองที่แสดงถึงความรู้ประสงค์ของลูกค้าเป็นวิจารณ์ญาณของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการ ความพอใจมีมุมมองที่แตกต่างกันแล้วแต่มุมมองของแต่ละคน

โวลแมน (Wolman, 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

ฮอร์นบี้ (Hornby, 2000) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จหรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดเป็นความรู้สึกที่พึงพอใจ

อรรถพร คำคม (2546, 29) สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของบุคคลที่ตอบสนองต่อกิจกรรมต่างๆ และสามารถแสดงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้

วฤทธิ สารฤทธิคาม (2548, 29 อ้างใน รัตนศักดิ์ ยี่สารพัฒน์, 2551, 6) ซึ่งกล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าที่กระตุ้นแสดงผลออกมาลักษณะผลลัพธ์การประเมิน

สุทธิชาติ อำมาตย์หิน (2543, 11) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจ สามารถสรุปได้โดยแบ่งออกเป็น 2 นัยว่า

1. ความพึงพอใจเป็นที่เกิดจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์หนึ่ง
2. ความพึงพอใจ เป็นภาวะที่แสดงออกถึงความรู้สึกเชิงบวกที่เกิดขึ้นจากการประเมินเปรียบประสบการณ์ ได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังและในทางตรงข้ามความไม่พึงพอใจ เป็นภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการเปรียบเทียบประสบการณ์ที่ได้รับบริการที่ต่ำกว่าความคาดหวัง

6.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslows general theory of human motivation) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามความต้องการขั้นพื้นฐานมนุษย์ ดังนี้

1) ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ (Physical needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการอยู่รอด

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and security needs) ได้แก่ ความต้องการความมั่นคงความเท่าเทียม ความเสมอภาค รวมถึงความปลอดภัยจากทางธรรมชาติ

3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and belonging) คือความต้องการความรัก ความใกล้ชิด และความเป็นเจ้าของ

4) ความต้องการยอมรับนับถือ (Esteem needs) ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น การตระหนักในคุณค่าและความสามารถของตน

5) ความต้องการที่บรรลุความสมหวังในชีวิต (Self actualization) คือ ความต้องการที่จะบรรลุถึงความสำเร็จที่คาดหวังไว้

2. ทฤษฎีความพึงพอใจในงานหรือทฤษฎีสองปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงาน (Herzberg Two factors Theory) กล่าวคือ ความพึงพอใจในงานที่เกิดจากสองปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยค้ำจุน (ปัจจัยที่เกิดจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และปัจจัยที่เกิดความรู้สึกภายในบุคคล

Maynard W.Shelly ได้กล่าวทฤษฎีความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ ได้แก่ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ โดยความรู้สึกทางบวกเกิดขึ้นเมื่อทำให้เกิดความสุขเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับหนึ่งซึ่งความพึงพอใจของบุคคลจะมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่ซับซ้อนและมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

3. ทฤษฎีความพึงพอใจของเมอร์เรย์ (Murrey's Manifest needs Theory) ประกอบด้วยความต้องการ 4 ประการ ได้แก่ ความสำเร็จ ความสัมพันธ์ ความเป็นอิสระ และอำนาจ ซึ่งความต้องการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน โดยบางด้านสูงบางด้านต่ำ และไม่เรียงลำดับกันก็อาจเป็นไปได้

จากทฤษฎีที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การสร้างสิ่งจูงใจ แรงกระตุ้น ความต้องการของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นในการเรียนเพื่อให้เกิดความสำเร็จผู้เรียนจำเป็นต้องเกิดความพึงพอใจในการเรียนนั้น ผู้เรียนต้องมีแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งผู้สอนอาจต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ภักดี พลศักดิ์ (2553) ได้พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลือชัยโนนศรีไคลร่องน้ำคำ อำเภอกันทรารมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำสะกดที่ไม่ตรงตามตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 84.47/80.55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งเอาไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านและ

การเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดกลุ่มสระการเรียนรู้อาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เรวดี หงส์สุดตา (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำประกอบภาพที่เน้นเทคนิคการวิเคราะห์งาน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ จำนวน 3 คนที่อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้อง ในระยะที่ 1 ทดสอบการอ่านและการเขียนภาษาไทย จำนวน 3 ครั้ง มีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 30.67 และ 28.33 ในระยะที่ 2 ทดสอบจำนวน 4 ครั้ง มีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 78 และในระยะที่ 3 เพื่อดูพัฒนาการหลังการสอน จำนวน 4 ครั้ง ผลปรากฏว่า เด็กที่มีคะแนนเฉลี่ย คนที่ 1-3 คิดเป็นร้อยละ 70.42 และ 70.17 2) นักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ที่เรียนโดยใช้สื่อ ชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำประกอบภาพที่เน้นเทคนิควิเคราะห์งานมีคะแนนเฉลี่ยการอ่านและการเขียนภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้โดยใช้ชุดฝึกการอ่านและการเขียนคำประกอบภาพที่เน้นเทคนิคการวิเคราะห์งาน สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับพอใช้ มีสมาธิในการเรียนนานขึ้น สนุกสนานในการทำกิจกรรม สนใจในการอ่านและการเขียนมากขึ้น มีความรอบคอบ มีระเบียบวินัยในการทำงาน สามารถทำงานตามที่กำหนดได้สำเร็จ เกิดความมั่นใจกล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้นกว่าเดิม และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย เช่น การเหม่อลอย เบื่อหน่ายในการเรียน ไม่ยอมเขียนหนังสือ สนใจทำสิ่งอื่น หยอกล้อผู้อื่น หรือเรียกร้องความสนใจอื่นๆ ก็สามารถปรับลดลงได้เมื่อถูกกระตุ้นบ่อยๆ ด้วยวาจา

ศิริรัตน์ เกิดแก้ว (2553) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลีซิท ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลีซิท มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้วิธีการสอนแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำตามมาตราตัวสะกดไทยของนักเรียน หลังการใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลีซิทกับวิธีการสอนแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลีซิทสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

พจมาน ชำนาญกิจ (2555) ได้พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.97/80.35 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะ

การอ่านและการเขียนภาษาไทยโดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

ไพศาล วรรณคำ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีปัญหาการอ่านสะกดคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราตัวสะกด มีความยากในการจำรูปพยัญชนะและการอ่านพยัญชนะทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะในการเรียนหนังสือ การรับรู้ทางภาษามีความยากลำบากในการแยกแยะเสียง ป บ พ มีความยากในการจำรูปสระและการอ่านสระ การออกเสียงคำที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ออกเสียงบางเสียง บางครั้งออกเสียงรวบคำ ไม่สามารถอ่านคำได้ถูกต้อง 2) ชุดฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้น ทั้ง 3 ชุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ดัชนีประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.54 แสดงว่าชุดฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพที่ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 54 และ 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน 4.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46

จากงานวิจัยดังกล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำในการเรียนการสอนเรื่องการสะกดคำนั้น ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องมากขึ้น